Գ. ՏԱՐԻ—ԹԻՒ 820 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 24 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1901 6 ՆՈԵՄԲԵՐ 1901 (Ն.Տ.)

10 ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԻՆ
ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿՈՆՃԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
20, Գապը Ալի Ճատտեսի, 20
Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ارمنیجه سورهانتاك عزتیسی
صاحب امتیاز د. جیوملك
باب عالی جادهسی نومرو ۲۰

DIRECTION DU JOURNAL ARMÉNIEN
SOURHANTAG
20. Avenue de la S. Porte
CONST ANTNOPLE

ԵՏ ՉԻ ՏՐՈՒԻՐ խմբագրութեան ուղղուած ոևէ գրութիւն
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ կը սկսին ամէն ամսոյ 10ին, 20ին և 30ին

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՊՕԼՍՈՑ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը ֆռանկ ղրշ. 75
6 » » » 40

ԴԱԻԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
Թղթատոլի ծախէը դէ վըս
12 ամիսը ֆռանկ ղրշ. 100
6 » » » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
Թղթատոլի ծախէը դէ վըս
12 ամիսը ֆռանկ ֆրք. 22
6 » » » 11

ՑԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԳԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրշ.
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ
ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ
ԱՌԱՒՕՏՆԵՐԸ
Արշալոյսին

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՏԵՍԱԿԵՏՈՎ

Գերմանիա քառորդ դարու մը մէջ տնտեսական այնպիսի յառաջդիմութիւններ ըրաւ, որ ցարդ տեսնուած չէ ոևէ ազգի համար, այսքան կարճ ժամանակամիջոցի մը մէջ։ Առեւտրական և ճարտարագործական չաւղին մէջ առած առաջին քայլերը հսկայի քայլեր եղան. երբէք չդադրեցաւ դէպ ի յառաջ քալելէ, ամէն օր աւելցնելով իր զօրութիւնը, հետզհետէ նոր թռիչք մը առնելով։

Պելժիոյ մէջ գերման վաճառականութեան ունեցած դիրքին մասին հմտալից յօդուածով մը, Լիէժի ֆրանս, առեւտրական սենեկի լրագիրը կը հաստատէ թէ Գերմանացիները չարունակ աւելի առաջ կ'անցնին իրենց մրցակիցներէն։ 1892ին Գերմանիայէն Պելժիա մտած ապրանքներու արժէքն էր 167 միլիոն ֆր., 1898ին այդ թիւը բարձրացած էր 245 միլիոնի։ Ֆրանսայէն Պելժիա եղած ներածութիւնները ընդհակառակն նոյնը մնացած են։ Պելժիական հրապարակին, ինչպէս նաեւ աշխարհի ուրիշ զանազան հրապարակներու վրայ, Ֆրանսայի, Անգլիոյ, եւ Գերմանիոյ միջեւ մղուած առեւտրական պայքարը հետեւեալ լուծումը կրնայ ստանալ ցարդ։— Անգլիացին կը պահէ իր դիրքը, իսկ Գերմանացիները ձեռք կ'անցնեն Ֆրանսացիներու ձեռքէ հանած գետինը։

Ազգերու տնտեսական պատմութեան մէջ անօրինակ եղող այս բարգաւաճումը քաղաքական եւ միանդամայն բարոյական պատճառներէ յառաջ եկած է։ Երկար ժամանակ Գերմանիա—բաժնուած ըլլալով կարգ մը պետութիւններու, որոնք թէ իրարու հետ եւ թէ օտարներու հետ չարունակչական կռիւի մէջ ըլլալով—առեւտրական եւ ճարտարագործական տեսակէտով հարկատու ճնշացած էր ուրիշ երկիրներու։ Իրաց այս վիճակը պէտք է փոխուէր, Գերմանական միութեան հաստատուելէն ի վեր։ 1871 յունվար 18ին Գերման կայսրութեան վերանորոգութիւնը վէրսայլի մէջ հռչակուեցաւ անվիճելապէս վերջը Գերմանիա գործի կը սկսէր, միջազգային առեւտրական հրապարակին տիրապետելու համար։ 1872ին իր առեւտուրը կը հաւասարէր Ֆրանսայի. այսօր Չու կէս միլիառ կ'անցնի զայն, եւ իբրեւ առեւտրական ազգ, չորրորդ կարգէն երկրորդ կարգին կը բարձրանայ։

Ստոյգ է թէ Պելժարք կրնայ իրաւամբ պահանջել քաղաքական եւ տնտեսական ասպարէզներուն մէջ գերմանական զօրութիւնը դարբնող գործաւոր մը ըլլալու փառքը, բայց միայն անոր կարքը չվիտի բաւէր այսպիսի արդիւնք մը առաջ բերելու։ Ամերիկայ գործը եղաւ բոլոր Գերմաններու հաւանական կամքերուն, որոնք բոլորն ալ միեւնոյն նպատակակէտին ուղղուած էին, եւ երկաթեայ վարչապետին ուրիշ բան չմնաց ընելու, եթէ ոչ անոնց ճիգերը միացնել, կանոնաւորել։ Այդ ճիգերուն չնորհիւ է որ գերման կայսրութեան երեւոյթը բոլորովին փոխակերպուեցաւ։ Ճարտարագործական կեդրոններու մէջ գործարանները բազմապատկուեցան, գործաւորներու թիւը բազմացաւ. հողին ընական հարստութիւնները մեթոտաւոր կերպով չահագործուեցան։ Եզեգ գիւղատնտեսութիւնը, որ ուրիշ տեղ քաղաքներու տեղ քաղաքներ հիմնուեցան, եւ Ամերիկայի մէջ եղածին նման հրաշալի արագութեամբ մեծցան։ Սօսլինկէն որ փոքրիկ գիւղ մըն էր, տասնեւ հինգ տարիէն 50000 բնակիչով քաղաք մը եղաւ։ Տիւսէլտորֆ որ կէս դար առաջ 50000 բնակիչ ունէր, այժմ 210000 բնակիչով մեծ քաղաք մը դարձած է։ Ռուհ տարածութեան մէջ Գերմանիոյ բնակչութիւնը 13 միլիոն հոգի աւելցած է։

Ինչ որ Անգլիա մէկ դարու մէջ հաւիւ ձեռք բերած է, Գերմանիա քառորդ դարու մէջ կրցած է ձեռք բերել, ի վնաս դրացի ազգերու եւ մանաւանդ ի վնաս Ֆրանսայի։ Գերմանական հողը թէեւ ֆրանսականին պէս գեղեցիկ չէ եւ պէսպիսութիւն չունի, բայց մանաւորապէս հիւսիսային Գերմանիոյ՝ գետերով ոռոգուած ընդարձակ դաշտերուն մէջ հարուստ և բեղմնաւոր է։ Ու թէեւ Գերմանիոյ երկրագործութիւնը աղքատ է ու չի կրնար բաւել խիտ հոծ բնակչութեան մը պէտքերուն, բայց ճարտարագործական կռուանին վրայ Գերմանիա փայլուն յաղթանակ մը տարած է անոր դէմ։

Իր ստորերկրեայ մասը հարուստ է զանազան հանքերով, գլխաւորապէս հանքածուխով, որուն տարեկան արտադրութիւնը 120 միլիոն թոնոյի կը հասնի։ Ածխահանքի այս անսպառ աղբիւրները բաւական են բանիլ տալու ամենէն կարեւոր գործարանները, եւ մինչ վառ պահելու անոնց հնոցները։ Երկաթի հանքերը, որոնք ազգի մը համար ոսկիի կամ արծաթի հանքերէն լաւագոյն են թերեւս, տարեկան 13 միլիոն թոնօ կ'արտադրեն, կրկնապատկելով 15 տարուան մէջ։ Պողպատի արտադրութիւնը Ֆրանսայի քառապատիկն է, գրեթէ հաւասար անգլիականին։ Ոչնուազ քան 1200 ձուլարանները կան որոնք 300000 գործաւոր կը բանեցնեն, Էսէնի մէջ Քրուբի զինագործարանները 25000 բանւոր կը բանեցնեն, Քննիկսհիւթի գործարանները՝ Սիլեզիոյ մէջ 12000 գործաւոր, Վէսթֆալի գործարանները 10000 եւլն. եւլն։ Ելեկտրականութեան գործարանները նոյնքան արագ յառաջատուութեան մէջ են, եւ չատ չանցած աշխարհիս ամէնէն առաջինները պիտըլլան։ Քիմիական ճարտարարուեստները ոչ նուազ յաղող վիճակի մէջ են։ Գերման քիմիագէտներն են որ հանած ծոներէն յառաջ բերին այն գոյները, որոնք առաջ բոյսերէն ձեռք կը բերուէին։ Այժմ Գերմանիա օստայի, բոթաստ, քլորի. ասիտ սիլֆիւրիքի, ամոնիաքի արտածութեան մէջ Անգլիացին առաջ անցած է։

Վաճառականութեան մէջ ալ Գերմանիա այնքան բարգաւաճած է, որքան ճարտարարուեստի մէջ։ 47000 քիլոմէտր երկայնութեամբ երկաթուղիները տարին 250 միլիոն թոնօ ծանրութեամբ ապրանք կը փոխադրեն, ինչ որ կրկնապատիկն է Ֆրանսային։ Երկայն և կանոնաւոր գետեր և լաւ պատրաստուած չրանցքներ միացած՝ 30000 քիլոմէտր երկայնութեամբ նաւարկելի ճամբաներ կը կազմեն։ Առեւտրական նաւերու թիւը կը հասնի 2500 առագաստանաւու և 1100 չոգենաւի։ Համպուրգի նաւահանգիստը՝ ամբողջ ցամաքային Եւրոպայի առաջին նաւահանգիստը ըլլալու մօտ է։ Յատնահինգ տարուան մէջ Գերմանիոյ արտածման վաճառականութիւնը աւելցած է հարիւրին 103՝ անդրովկեանեան երկիրներու, և հարիւրին 90 եւրոպական երկիրներու հետ։

Ինչ կերպով յառաջ եկած են այս հրաշալի արդիւնքները։ կ'արժէ գիտնալ։ Գերմանացիները ամէն կողմ միեւնոյն եղանակով գործած են ու կը գործեն։ Մեծ աերութեանց մղած պայքարը՝ ինչպէս բացատրուած է արդէն այս սիւնակներուն մէջ, կը մղուի յաճախ ո՛չ այնքան հողային ստացուածքներ ձեռք բերելու, որքան վաճառականութիւնը համագրաւելու։ Այս սկզբունքին հետեւած է ցարդ Գերմանիա։ Գերմանիոյ առեւտրական տարածման ամէնէն աւելի նպաստող տարրերէն մէկը եղած են Արտածման Կնկերութիւնները։ Անոնք ցրուած են երկրին ճարտարագործական բոլոր կեդրոններուն մէջ, և ամէն օր աւելի ևս կ'ընդարձակեն իրենց յարաբերութիւնները՝ ոչ միայն հեռաւոր, այլև նոյն իսկ դրացի երկիրներու հետ, ինչպէս են Պելժիա, Հոլանտա, Զուիցերիա, Անգլիա եւլն.։

Պերլինի մէջ կարեւոր հաստատութիւններ կան, որոնց նպատակն է արտածման վաճառականութեան ևս քան ևս ընդարձակումը։ Ասոնց մէջ յիշատակելի է Առեւտրական աչխարհագրութեան կեդրոնական Ընկերութիւնը, Գերմանիոյ չահերը արտասահմանի մէջ ընդարձակելու նպատակով կազմուած, որուն նկարագիրը կէս մը քաղաքական և կէս մը դիտական է։ Ծիչելու արժանի է նաև գերման գաղթային ընկերակցութիւնը, որ ոչ նուազ քան 250 ներկայացուցիչներ ուներ արտասահմանին մէջ։

Գերմանիոյ մէջ մասնաւոր չանք մը կայ արտասահման ղրկելու բանգէտ, ձեռնհաս գործակալներ, ուսումնասիրելու համար օտար առեւտրական հրապարակները։ Այդ գործակալներէն ոմանք որոշեալ տեղ մը բնակութիւն կը հաստատեն. ուրիշներ առժամաբար կը ղրկուին այս կամ այն կողմը։ Երկրագունտիս ամէն կողմերը կը նչմարուին այդպիսի գործակալներ, և իրենց առաքումը դիպուածի հետեւանք մը չէ, որովհետեւ ի գործ կը դրուի լուրջ ուսումնասիրութիւններ ըլլալէ ետքը այն երկիրներուն վրայ, որոնց հետ առեւտրական յարաբերութիւն հաստատել կ'ուզուի։

Համպուրգ քաղաքը Գերմանիոյ առեւտրական գործունէութեան գլխաւոր կեդրոնն է։ Հոն կը բնակին արտածող գործակալները, որոնք միւս կողմէ Գերմանիոյ առեւտուրին մեծ ծառայութիւն կը մատուցանեն։ Այս գործակալները որոնք ամէնքն ալ մէկ քանի լեզու կը խօսին, միշնորդի թանկագին դերը կը կատարեն գերման առեւտրական տուներու և օտար վաճառականներու միջեւ։ Ասոնք միշտ հեռագրաւ տեղեկութիւն կ'առնեն այն ամէն դէպքերուն վրայ, որոնք կրնան ծագիլ այն քաղաքներուն մէջ, ուր իրենց առեւտրական տուները չահեր ունին։ Այդ դէպքերը՝ քաղաքական հանգամանք մը ունենան թէ ընկերային. գեղարուեստական աչխարհին պատկանին թէ ապրող, աչխարհիկ դասակարգին, ամէն օր հեռագրաւ կը տեղեկագրուի իրենց։ Այդ գործակալները բերել կուտան ձեռք ձգուած նոր չահաստանի մը նչանաւոր անձնաւորութեանց կամ նոյն իսկ յիշուած քաղաքին լուսանկարը, և զանոնք կ'ընդօրինակեն, կը լուսանկարեն, կը գծագրեն իրենց արտածելիք ապրանքին վրայ։ Ծախապակին, ապակեղէնները, մետաղեայ տախտակները, և զարդի վերաբերեալ մանր առարկաները չատ լաւ կը յարմարին այս էրգոնոմային, և այդ կերպով պատրաստուած գերման արտադրութիւնները կ'ողողեն այն երկիրները, որոնց օրուան նորաձեւութեան և ճաչակին համեմատ պատրաստուած ըլլալով չատ դիւրաւ կը գտնուին։

Գերման վաճառականին դիւրաթեք, ճկուն ոգին, և յաճախորդին նկարագիրը խոր ուսումնասիրութեան ենթարկելու սովորութիւնը օրինակելի ընթացքներ են ամէն անհատի, ամէն ընկերութեան համար, որոնք առեւտուրի մէջ զարգանալու, բարգաւաճելու գնահատելի իղձը կը կրեն իրենց սրտին մէջ։

Զ.

ԳԵՂԵՑԿԱԳԻՏԱԿԱՆ

ԱԶՔԵՐԸ

Շատեր լրջօրէն կը կարծեն թէ մարդուս գեղեցկութիւնը կը կայանայ դէմքին գծերուն համմասականութեան մէջ. ոմանք ալ ատիկա կը փնտռեն չարժուճեւին, լեզուին, յօնքերուն կամ նիստուկացին մէջ։ Գերման հռչակաւոր արուեստագէտ մըն ալ այդ դաղափարաց չարքին մէջ կ'ուզէ բաժին մը ունենալ և կ'ըսէ.—Վերը յիշուածները գեղեցկութեան համար երկրորդ կարգի օժանդակներ կրնան ըլլալ. բայց առաջին և էական պայմանն է նայուածքը, որ իբրև քոզ մը կը ծածկէ ֆիզիքական ո և է թերութիւն։ Գերման արուեստագէտը կը յարէ նաև թէ նայուածքին հմայելու կարողութիւնը գոյներու մէջ չի կայանար։ Կըրնան սև աչքերը մութին մէջ տեսնուած ադամանդի մը ցոլքերուն նման կայծկլտալ, ու կապոյտները ծովուն ալքը պարզել։

Այդ գոյներուն պէսպիսութիւնը չէ որ պիտի յայտնէ գեղեցկութիւնն ու հոգին, այլ նայուածքի անուշ եղանակն է որ կը հայելացնէ հոգի մը վեհ ու գորովալից, հոգի մը խանդավառ ու յանկուցիչ, հոգի մը անոյշ ու յստակ։ Ինչո՞ւ համար է որ չատ անգամ կ'ըսեն. «Թշուառականը իր մէկ նայուածքով սիրացաւ սրտիս ու հոգւոյս»։ Կոպերը՝ այդ մանուռա վերմակը՝ բացուելուն պէս պէտք է որ աչքը որոշակի առարկայացնէ նայուածքին ամէն նրբութիւնները, մանրամասնութիւնները, այնպէս՝ ինչպէս մոգական լապտերը իր փլաքները լամպարին առեւէն։ Ահա այդ պատկերացած անոյշ նայուածքն է որ կ'աղդէ, կ'ոգեւորէ ու կը վերակենդանացնէ բանական էակը։ Երբ նայուածք մը դիմացինին վրայ խոր համակրութիւն մը կամ հակակրութիւն մը չազդեր, երբ սիրտ մը ամբակինդ չի չղթայեր, ըսել է թէ անոր ներսին մէջ այդ աչքերը երեւնի բարկացոտ, բայց այդ բարկութեան մէջ իսկ անկեղծութիւն մը կայ։

Աչքեր կան որոնք լուսոյ աւազաններու նման հեղեղի պէս առատօրէն չողեր լոյսեր կը սփռեն։ Աչքեր ալ կան, որոնք անթափանց են միշտ։

Հոգեբան մը չատ դիւրաւ կրնայ զանազանել արհեստական կեղծ նայուածքը միամիտ ու անոյշ նայուածքէն, ու ատոնց մէ իսկոյն կրնայ հետաքննել մարդուն նկարագիրը, չատ քիչ անգամ խաբուելով, աչքերը ըլան բաց կամ կէս գոց, ըլան ազդեցիկ կամ ոչ, ըլան թրթռուն կամ անտարբեր։

Իրաւացի կը գտնենք Անգլիացի բանաստեղծին սա խօսքերը. «Սէրը աչքերէն կը ծնի և սիրահարներու առաջին նամակը փոխադարձ նայուածքներն են»։

Սիրահար մը պիտի երջանկացնեն այն նայուածքները որոնք սոսկ բարիքի համար կը գործեն։ Ու պիտի թշուառացնեն այն նայուածքները, որոնց մէջ չար նախանձը, վատ բարկութիւնը ու կեղծիքը կուգան տեսնուիլ, աչքերու ձևին ու գոյնին մէջ պարփակուած։

Ահա այդ նախանձոտ ու նենգաւոր աչքերէն է որ կը սարսռամ։

Ե. Բ.

ՓԵՐԹԱՆ

Բերթանը Մարաշի ամարանոցներէն մին է. աւելի Մարաշի հարուստներուն սիրելի զբօսավայրն է քան թէ հասարակութեան. և արդէն ինքն ալ իր դիրքով, իր կանանչեաւէտ բլուրներով, զովավայրերով խոխոջուն ջուրերով ու հազարան պլպուլներու հայրենիք դարաստաններով Մարաշի բոլոր ամարանոցներուն ամէնէն գեղեցիկն է։

Ինձ համար հաճելի և միանգամայն սիրելի վայր մըն է Բերթանը, քանի որ ո՛չ սակաւ տարիներ առաջ գրեթէ հոն սաղմնաւորեցաւ դպրոցական ամբողջ սեռ մը. հոն առաջին անգամ գրկացին ու չարադրեցին Մկրտիչեան ուսանողները, հոն անոնց գլխուն վերեւ ալեփառ գլուխ մը (Կիլիկիոյ հանգուցեալ Կաթողիկոսը) անոնց հետ մանկացաւ և երիտասարդացաւ զանոնք խնամոյից կատարելութեան հասցնելու համար։

Անգուսպ փափաք մը զիս դէպ ի հոն կը քաչէր ուխտերս նուիրելու անոնց չիմ չատակին։

Մարաշի Քիւմպէթ թաղէն կը սկսի ուխտագնացութիւնս. երթալով ճամբան կը նեղնայ առջև, զոր երկու կողմի վրայ տարածուած այգեստանները դիտմամբ կը սեղմեն կարծես։ Մէկ կողմէ ցանկապատեալ դուրս կախուած որթի ուռերը, որոնց վրայ պերճօրէն կ'օթօրթուին ոսկեհատիկ խաղողի ողկոյզները, միւս կողմէ սաղարթախիտ ծառերու անթափանց հովանին, սիրուն ծառուղիի մը տպաւորութիւնը կը թողուն վրաս, մինչդեռ ճամբուն հազար ու մէկ եղեչկները որ մերթ կը ծածկեն ու մերթ կը պարզեն տակաւին հեռաւոր նպատակատեղին, ուրախութեան և թեթև դժգոհութեան մը փոխադարձ զգացումներով կը համակեն սիրտս, մինչև որ վերջապէս կը հանդիպ բարձրաւանդակի մը գագաթը։ Հոս չանկարծ առջևս կը տարածուի Բերթանի ամբողջ չքեղութիւնը, ցանցնուած իրարու չօրդոդող բլուրներու վէտվէտումներուն մէջ։ Տեսարանը չատ հիանալի է. անծայրածիր և քիւրծալ պատառի մը վրայ ճարտար մատներով գծուած հսկայ համայնապատկեր մը կը ներկայացնէ այն, ո՛ւր ո՛չ մէկ մանրամասնութիւն զանց առնուած է և ուր ամէնէն չնչին մանրամասնութիւնը կենդանութիւն ունի միանգամայն։ Հոն ծառերն ու թուփերը զիրար կը չաղապատեն, թռչունները կը դայլայլեն, առուակը կ'երգէ, չրվէժը փրփուրներ կը ցանչնէ, ժայռը ամպերուն դէմ կը գոռայ, ձորերը կը վանդեն և բլուրները կ'արձանգանգեն. հոն ամէնէն թաւուտ պուրակներուն մէջէն չանկարծ կը անկուի գեղչկական երդիքին ծխնելոյզը, ծուխի բարդ բարդ ամպեր արտաչնչելով, որոնք մթնոլորտին մէջ պահ մը կը պտուտկին, կը ծռտանան ու կ'անհետանան։ Հոն վերջապէս մարգերը կը կայտռին արջառներով և լերանց կուչերը դուարներով։

Հոն մեծաւոր խորշ մը միայն կարծես նուազ պչրոտ կ'երեւի, աւելի սգաւորի մը երեսոյթը տալով ինքնիրեն. բուն իր նպատակավայրն է այն, այսինքն հանգուցեալ Կաթողիկոսին լքուած ամարանոցը։ Աղեղաձեւ ճամբայ մը զայն կը բաժնէ իրմէ։ Գայլերս հոն կը փոխանցեմ քերելով Բերխանի լերան ստորոտը, որ զառածման ծերունիի մը պէս բազմած է ամէնէն բարձր դիրքին վրայ, ծունկերուն վրայ կը-

րելով Բերխանի ամբողջ համայնքը նկարագրեց և նաչխուն լօդիկի մը պէս, իսկ ոտքերը դրած Պաղարճըդ-Օվային ծաղկաւէտ անհուն գորգին վրայ, հեռուանց Աղ-Սուի և Ճիհանի հոսանքներով ժապաւինուած։

Շէնքերու չրջանակէն դուրս բացաստաններ կ'ելլեմ պահ մը, ուր Սսոյ Ս. Աթոռոյն երբեմնի ժառանգաւոր սաները իրենց զբօսանքները ըրած ըլլալու են անշուշտ։ Այդ սաներէն ոմանք այսօր կրօնաւորած են, իսկ ոմանք աշխարհիկ կեանքի մէջ կարեւոր դիրք գրաւած։

Այս բացաստանները չրջապատուած են ամէն կողմ կեռասենի, բալենի, դեղձենի, ծիրանի և ուրիշ հազար տեսակ պտղատու ծառոց պարտէզներով։

Առուակին եզերքը բռնելով վերջապէս կը հասնիմ անոր ակը ռոսկավիթխար Նոճիի մը տակ, կը նստիմ անոր հովանիին ներքև, ոտքերս ընկղմած անոր ջինջ հայելւոյն մէջ, իսկ աչքերս յառած հսկայ ծառին կողերուն, որուն վրայ, բիբէ փայտեայ տեսակ մը կոթող անունս ստորագրելէ վերջ, աւարտած կը համարիմ ուխտագնացութիւնս։

ՍԱՄՈՒԷԼ Ց. ՔԷՕՇԿԷՐԵԱՆ

Ժառանգաւոր աշակերտ Սսոյ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ անցեալ հինգշաբթի օրը աւարտեց ելմտացոյցի վիճաբանութիւնը, խորհրդարանական և նախարարական տագնապի զրոյցներու մէջ։ Երիտասարդ-Չեխ կուսակցութեան պարագլուխներէն մէկը, Պ. Քրամարժ այդ նիստին մէջ ճառ մը արտասանեց, որով չեչտեց Չեխերու խնդրոյն կարեւորութեանը վրայ՝ Աւստրիական քաղաքականութեան մէջ։ «Չեխ ազգը, ըսաւ Պ. Քրամարժ, հայրենասիրական պարտականութիւն մը կը նկատէ, ոչ թէ միա՛յն Պոհեմիոյ, այլ ամբողջ աւստրիական պետութեան չահուն համար պայքար մղել համագերմանութեան մակընթացութեան դէմ, որ ամէն կողմէ տեղի կ'ունենայ Աւստրիոյ Հունգարիոյ մէջ։ Աւստրիա խորհրդարանական և նախարարական տագնապի մը, մէջ կը գտնուի։ Միակ կուսակցութիւն մը, ո'րքան ալ փոքր ըլլայ, Խորհրդարանին մէջ խափանարար ցոյցեր ընելով կարող է կասեցնել անոր աշխատութիւնը։ Միւս կողմէ համագերմանութեան հոսանքը, և Հռոմէն բաժնուելու ուղղութիւնը կը սպառնայ Աւստրիա-Հունգարիան ընկղմել քաղաքականապէս և տնտեսապէս ամբողջ մեծ Գերմանիային մէջ, և զայն Պավիէրայի և Սաքսոնիոյ ստորճանին իջեցնել։ Լաւ նկատի թող առնուի պէսթէ ոչ միայն Աւստրիոյ չափաւոր Գերմանները ոյժ կուտան այս չարժումին, այլ և այժմ իշխանութեան՝ վրայ գտնուող անձերը, վարչապետ Պ. Քէօրպէր և ընկերները, կը պաշտպանեն զայն։ Որպէս զի Աւստրիա այս անել ճամբէն դուրս ելլէ ազատ, անկախ և բարձր ի գլուխ, պէտք է որ պայքարի ոչ միայն իր ոյժովը, այլ և հայրենասիրութեան հակառակ գաղափարին դէմ մարտնչելով, ազգայնութեան իրաւանց պաշտպան դառնալով և պաշտպանելով զայն դաշնակցային միութեան ձեւին տակ։» Պ. Քրամարժ ճառը աւարտեց, յայտարարելով թէ Չեխ ազգը իրեն նուիրական պարտականութիւն պիտի համարի նախարարութեան հետ համընթաց երթալ, եթէ գոհացում տրուի իր պահանջումներուն, իսկ մինչև լեզուական ջնջուած հրամանագիրներու վերահաստատուիլը՝ պիտի պայքարի միշտ, նոյն իսկ այն ատեն, երբ Հունգարիոյ հետ պետական պայմանագիրը և ամբողջ Եւրոպայի հետ առեւտրական դաշնագիրները կնքուելու մօտ են։

Վարչապետ Պ. Քէօրպէր այս բուռն ճառին պատասխանելով, նախ բողոքեց այն յանդիմանութեան դէմ, թէ նախարարութիւնը պէտք եղած հոգածութիւնը չի նըւիրեր երկրագործութեան, և հերքեց այն կարծիքն ալ թէ համագերմաններուն հետ համընթաց կ'երթայ վարչութիւնը։ Վարչապետը ի վերջոյ հետեւեալ կերպով խօսեցաւ.—«Կառավարութիւնը երբէք անտեղեակ չէ ազգայնութեանց խնդրոյն կարեւորութեան, և եթէ առաջնութիւն տուած է տնտեսական ամենակարեւոր խնդիրներուն, ատիկայ չահուն համար է ժողովրդեան, որ անտեսապէս այնքան նեղուած է։ Կառավարութիւնը հաստատապէս որոշած է, այս տեսակ կարեւոր խնդիրները սպառելէ ետքը, նորէն վէճ ունեցող երկու ցեղերու մէջտեղ պարկեշտ միջնորդի դերը կատարել, և ներկայացնել միջնորդութեան ծրագիր մը զոր կարելի է գործադրել։ Երբ ոեւէ կուսակցութիւն մը չէզոքութեանց խնդիրը ոյժի խնդիր մը նկատէ, նախարարութիւնը հարկադրուած է ամէն բանէ առաջ անխախտ պահել Պետութեան զօրութիւնը, կուսակցութիւններուն թողլով ազգայնութեանց վէճը, իր մասին հսկելով սակայն տնտեսական զարգացմանը այն ազգերուն որոնք կայսրութիւնը կը կազմեն, և պահպանելով կարգապահութիւնը։

ԱՇԽԱՐՀԻ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆԸ ապահովելու համար ջանք չեն խնայեր խաղաղասէրները, թէև հազար ու մէկ խոչընդոտներ կան իրենց առջև։ Լա Հէյի իրաւարար ատեանին հաստատութենէն ի վեր, Եւրոպայի խաղաղասէրները աւելի ոգեւորութեամբ փարած են իրենց գաղափարին իրականացման, որ է պատերազմը ջնջել և խաղաղասիրական միջոցներով կարգադրել ազգերու միջև ծագած բոլոր վէճերը։ Այս նպատակին համար ժամանակէ մը ի վեր կոչում կ'ըլլայ ազգերու, պարբերաբար համաժողովներ տեղի կ'ունենան, զանազան հրատարակութիւններ կ'ըլլան են.։ Խաղաղութեան դատին ամենէն կորովի ջատագովներէն մէկը, ռուս ընկերաբան Պ. Նովիքով, որ կարգ մը գիրքեր հրատարակած է, «Խաղաղասիրական ջանքերու ապագան» անուն գիրքին մէջ կ'աշխատի լուծել խնդիրը, ընկերային տեսակէտով։ Պ. Նովիքով կը ջատագովէ Եւրոպայի բոլոր տէրութիւններէն դաշնակցութիւն մը կազմելու գաղափարը, որուն չընորհիւ ընդհանուր զինընկէցութիւն պիտի ըլլայ և ընկերային ամէն խնդիրներ պիտի լուծուին։ «Երբ իրաւարարական միութիւն մը կազմուի ազգերու միջև, այն ատեն կարելի պիտի ըլլայ զինընկէց ըլլալ։ Այն ատեն այժմ Եւրոպայի մէջ դրօշի տակ գտնուող 5 միլիոն զինուորները պիտի արձակուին, եւ իրենց տեղ պիտի անցնին միայն 500000 ոստիկան-զինուորներ որոնք բաւականէն աւելի են, բոլոր երկիրներու մէջ ներքին բարեկարգութիւնը պահպանելու համար։ Այս կերպով ամէն տարի 10 միլիառ ֆրանք պիտի խնայուի զինուորական ծախքերէն։ Այս 10 միլիառը չահու դրուելով նոր հասոյթներ պիտի բերէ, մինչդեռ այսօր պարզապէս ջուրը կը նետուի»։ Այս հաշիւներէն վերջը, Պ. Նովիքով ուրիշ կէտ մը կը դառնայ, և կ'ըսէ թէ «Պատերազմին ամենէն աղետալի հետեւանքը անուղղակի է, այսինքն միջազգային թշնամութիւնը։ Ամէն տէրութիւն կը վախնայ թէ չըլլայ որ իր դրացիները իր վրայ յարձակին. միշտ կը կասկածի անոնցմէ եւ իր երկրին մէջ բնակող օտարականներուն կը զլանայ այն իրաւունքները, զորս տեղացիները կը վայելեն։ Ասոր վրայ աւելցուցէք մաքսային դրութիւնը, որ անհաչտելի վնասներ կը պատճառէ։ Բայց բոլոր այս անպատեհութիւնները պիտի վերնան, եթէ Եւրոպական Դաշնակցութիւնը հաստատուի։ Այն ատեն ոեւէ երկրի մը քաղաքացիները պիտի կրնան անարգել յառաջանալ ճարտարարուեստի, վաճառականութեան եւ երկրագործութեան մէջ. ամէն քաղաքացի պիտի կրնայ իրեն գործունէութեան ասպարէզ գտնել. ա՛լ խոպան հողեր չպիտի մնան, ոչ ալ գործադուլ տեղի պիտի ունենայ. Թաղականները պիտի աւելնան բնականաբար և ամէն բան աժան պիտի գնուի։ Ասկէ առաջ պիտի գայ ընդհանուր բարեկեցութիւն մը, որուն վրայ կարելի չէ գաղափար կազմել հիմա, երբ զանազան ազգեր ամուլ մըրցումներու ետեւէ են և ընդհանուր պառաւկտում մը կը տիրէ։ Այսօր ամենէն հարուստ երկիրներու մէջ անգամ իւրաքանչիւր ընտանիքի տարեկան եկամուտը 1000 ֆրանքը չանցնիր։ Երբ եւրոպական դաշնակցութիւնը կազմուի, այդ տարեկան եկամուտի գումարը պիտի տասնապատկուի։ Արդ, աւելորդ է ըսել թէ երբ ամէն ընտանիք տարին 10,000 ֆրանք եկամուտ ունենայ, այն ատեն ա՛լ չքաւոր չի մնար, և ամէն մարդ կրնայ քաղքենիի կեանք վարել։ Այն ատեն ընկերային խնդիրը ամէն կերպով գոհացուցիչ լուծում մը պիտի ստանայ, և աղքատներն ալ պիտի կրնան հարուստներուն դիրքին հասնիլ, որով ընդհանուր ուրախութիւն պիտի տիրէ։» Պ. Նովիքով կ'եզրակացնէ թէ միայն ընդհանուր համերաչխութիւն մը բաւական է, այս արդիւնքին հասնելու համար

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՔԱՐԻՒՂԻ արտածութեան նոր մղում մը տալու համար ծրագիր մը պատրաստուած է, որուն համաձայն խողովակ մը պիտի հաստատուի Պաքուէն մինչև Պաթում։ Ինչպէս յայտնի է, Պաքու քարիւղի կեդրոնն է, իսկ Պաթում Սև Ծովու արտածութեան գլխաւոր նաւահանգիստը, այնպէս որ ծրագրուած խողովակին չինութիւնը մեծ օգուտներ պիտի ունենայ։ Այսօր գլխաւորաբար Ռուսիա եւ Ամերիկա են որ քարիւղ կը հայթայթեն ամբողջ աշխարհի, և երբ Պաքու-Պաթում խողովակը չինուի, այն ատեն Ռուսիա ամենայն հաւանականութեամբ պիտի գլէ անցնի Ամերիկան, քարիւղի արտածութեան մասին։ 1900ին Ռուսիա իր արտադրած 207 միլիոն բուտ (մէկ բուտը 16 քիլոկրամ) քարիւղին 35%ը, այսինքն 73 միլիոն բուտը արտասահման ղրկեց։ Եթէ այսօր Ռուսիա նաւթի արտածութեան մէջ ետ կը մնայ Ամերիկայէն, պատճառը այն է որ իր փոխադրութեան միջոցները անբաւական են և մեծ ծախքի կարօտ։ Ռուսիա երկաթուղիով մէկ բուտ քարիւղ փոխադրելու համար 3 կոպէկ ծախք կ'ընէ, բայց երբ ծրագրուած խողովակը չինուի, այն ատեն մէկ կոպէկէն աւելի ծախք չպիտի ըլլայ, որով Ռուսիա զօրաւոր մրցում մը պիտի մղէ ամերիկեան քարիւղին դէմ։ Երկաթուղին տարին հազիւ 80 միլիոն բուտ քարիւղ կը փոխադրէ Պաքուէն, բայց խողովակով կարելի պիտի ըլլայ մինչև 125 միլիոն բուտ փոխադրել։

ԵՒՐՈՊԱՅԷՆ ԱՄԵՐԻԿԱ չորս օրէն երթալու համար չոգենաւային երթեւեկութիւն մը պիտի հաստատուի մօտերս։ Ասոր համար անգլիական ընկերութիւն մը հաստատուած է, 6,500,000 ոսկիի դրամագլուխով։ Ընկերութիւնը արագընթաց չոգենաւեր պիտի չինէ, որոնք 80 ժամէն (3 օր և 8 ժամ) պիտի կտրեն անցնին Ատլանտեանը, Եւրոպայէն Ամերիկա երթալու համար։ Ընկերութիւնը, որ «Ովկիանոսի արագ փոխադրութեան ընկերութիւն» կը կոչուի, առ այժմ չաբաթը երկու անգամ չոգենաւ, պիտի բանեցնէ։ Հանքածուխի տեղ իւղ պիտի գործածուի։

ՔԱՀԱՆԱՆԵՐ ՈՐՈՆՔ ՄՈՒՐԱԼՈՎ Կ'ԱՊՐԻՆ.— Եւրոպական թերթի մը մէջ կը կարդանք թէ Սիպերիոյ մէջ ամէնէն լաւ վարձատրուած եկեղեցականը տարին 120 ռուբլին թոչակ կ'առնէ։ Միւսները բոլորն ալ մուրալու ստիպուած են, իրենց հացը ճարելու համար։ Բայց ասոնց գործը ամէնէն ծանր է։ Ամէն առտու արարողութիւն մը պիտի կատարեն։ Ասկէ զատ ամէն առտու և իրիկուն ուրիշ երկու արարողութիւններ ալ պիտի կատարեն. երախայ պիտի մկրտեն և մեռելները պիտի թաղեն։ Երբ նոր չէնք մը, դպրոց մը, կամուրջ մը չինուի, պիտի օրհնեն։ Նոր դպրոց գացող աշակերտներուն վրայ ալ աղօթք պիտի կարդան, և երբ տարափոխիկ հիւանդութիւն մը ելնէ. ծագի չարունակ պիտի աղօթեն։ Բոլոր քահանաները տարին 226 օր ծոմ պիտի պահեն, իսկ վանականները բնաւ միս չպիտի ուտեն։ Քահանայ մը երբէք չի կրնար թատրոն երթալ, ոգելից ըմպելի գործածել, թուղթ խաղալ կամ պարել։

"ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ"Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1901 — 1319 Տճ. — 1901 Լտ.

Օր	ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	Րէճէպ	Նոյեմ.
24	ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, Պահք։	25	6
չէւօր 6.56			չէւօր 7.05

ՊԱՏՄԱԿԱՆ.— 1801 հոկտեմբեր 24ին կը մեռնի Յովհաննէս Լազարեանց, որ երկու Հայ եկեղեցի չինած է Բեդերսպուրկի մէջ, և 200,000 րուբլի կտակած է, Մոսկուայի մէջ ճեմարան մը հաստատելու համար։ Ծնած է Նոր Ջուղա, 1735 Նոյ. 23ին։

—1862 Հոկտ. 24ին 70 տարեկան հասակին մէջ կը մեռնի Պօղոս աղա Օսեան, որ 75,000 ղրշ. կտակած է Գարակէօմրիւկի եկեղեցիին։

ՋԵՐՄՈՒԹԵԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ

Երէկ առտու ջերմաչափին աստիճանն էր

Կ.Պոլիս	9	Պէյրութ	16	Բեդերսպ.	1
Արքանկէլ	1	Բարիզ	8	Վիեննա	15
Սոֆիա	11	Աթէնք	—	Թրիէսդէ	16
Իզմիր	—	Տրապզոն	—	Սելանիկ	—

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ երէկ գումարուեցաւ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին։ Ներկայ էին Տ. Գաբրիէլ եպս. Ճէվահիրճեան և քահանայ անդամները, իսկ երկու ատենապետ արքաղամները բացակայ էին, հիւանդութեան պատճառաւ։ —Պուրկազի Տ. Կարապետ քհնյ. այլուր քահանայագործելու արտօնութիւն խնդրած ըլլալով, որոշուեցաւ այս մասին հարկ եղածը գրել Պուլկարիոյ այցելու հովիւին։ —Կրօն. Ժողովոյ որոշմամբ Պուլկարիոյ այցելու հովիւէն ամբողջ Պուլկարիոյ մէջ պաշտօնավարող քահանայից ցանկը ուզուած էր։ Բարթողիմէոս Վ. ղրկած ըլլալով ուզուած ցանկը, դարձեալ կարեւոր նկատուեցաւ յանձնարարել իրեն, նոյն քահանայից կամաւոր տեղափոխութիւնը արգիլել։ — Պրուսայի առաջնորդ Տ. Յովհաննէս եպս. Արշարունի, Էմմանուէլ Վ. Պալեանի հաչուական խնդրոյն մասին ի պատասխանի Ժողովոյ նախորդ մէկ հարցման, իմացուցած է թէ Ճամճեան եպս. ի մօտոյ Պոլիս պիտի գայ, և այն ատեն Ժողովին կարելի պիտի ըլլայ անձամբ անոր հետ կարգադրել խնդիրը։— Դարձեալ Էմմանուէլ Վ. գաւառական պաշտօնի մը խնդրագիր մատուցած ըլլալով, այս մասին Պօյաճը գիւղի ազգայիններէն Ֆրէնկեան Յակոբ էֆ.ի նպաստաւոր մէկ վկայութեան վրայ, որոշուեցաւ Ճամճեան եպս.ի հետ ըլլալիք բանակցութեան ելքին սպասել։

ՆՊԱՍՏԻՑ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ երէկ չկրցաւ գումարուիլ անդամներու մեծ մասին բացակայութեան պատճառաւ։

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԸ յառաջիկայ ուրբաթ օր պիտի գումարուի Ղալաթիոյ խորհրդարանը։ Այս գումարման մէջ Ս. Պատրիարքը ժողովին պիտի հաղորդէ, Ատանայէ հասած հեռագիրը ի մասին կաթողիկոսական ընտրութեան, և այս առթիւ տեղի ունեցած գործողութիւնները։ Ժողովը կաթողիկոսական ընտրելիներու սրբագրուած ցանկը պատրաստելով Սիս պիտի ղրկէ, վերջնական ընտրութիւնը կատարելու համար անոր վրայէն։

ԱՑՍՕՐՈՒԱՆ առաջին էջին մէջ կը հրատարակենք, Սսոյ Աթոռին պատկանող Բերխան անուն վայրի մը սիրուն մէկ նըկարագրութիւնը, զոր գրած է Սսոյ ժառանգաւորաց վարժարանի աշակերտներէն մէկը։ Կաթողիկոսական ընտրութեան վերջին օրերուն այսպիսի գրութիւն մը հաճութեամբ պիտի կարդացուի անտարակոյս, որովհետև կը ցուցնէ թէ Սսոյ ժառանգաւորաց վարժարանին մէջ ալ զարգացման ընդունակ տարրեր չեն պակսիր, որոնց համար ամէն խնամք տարուած է, և տարակոյս չկայ թէ նորընտիր կաթողիկոսին օրով ամէնէն աւելի հոգածութիւն պիտի նուիրուի այս հաստատութեան, որ հանգուցեալ կաթողիկոսին օրով չատ աննպաստ վիճակ մը ունեցաւ, մերթ փակուելով մերթ նեղեմանելով. յաստահանդերձ արտադրեց մէկ քանի աշակերտներ որոնք անուն մը ունին հայ եկեղեցականութեան մէջ։ Սըսոյ ժառանգաւորաց վարժարանին վրայ չատ խօսուր և աննպաստ գաղափար ունեցողներուն համար սնակնկալ մը պիտի ըլլայ այդ հատուածը, որ ոչ այնքան նիւթի վսեմութեան, իմաստի ճոխութեան՝ որքան նկարագրութեան պարզութեան և ոճի յստակութեան տեսակէտով, ունի իր կարեւորութիւնը։

ՄՇՈՅ կառավարիչ փաչան փոխադարձ այցելութեան եկեր է առաջնորդարան Խորէնով Մ. Վ.ի։ Նմանապէս Բաղէչի կուսակալ Հիւսնի պէյ եւ Կարնոյ զինուորական հրամանատար Մէհմէտ Ալի փաչա փոխադարձ այցելութեան գացեր են առաջնորդարան եւ կէս ժամու չափ մնացեր են։ Հոկտ. 7ի կիրակի օրը Մչոյ Մայր եկեղեցին մէջ կարդացուեր է նորընտիր տեղապահին պաշտօնին վերաբերեալ կոնդակը եւ ապա Խորէն Վ. քարոզով մը բացատրեր է իր պաշտօնին պարտականութիւնները, եւ ժողովրդեան պարտաւորութիւնները և յորդորեր է ժողովուրդը սիրով փարիլ իր Եկեղեցիին որ կը վայելէ Ն. Կ. Վեհափառութեան հովանաւորութիւնը։ Այս քարոզը լաւ տպաւորութիւն թողուցեր է ժողովրդեան վրայ։

ՔԱՂԱՔ. ԺՈՂՈՎԸ որոշած ըլլալով Պուլկարիա Պատր. Փոխանորդ մը ղրկել, Կրօն. Ժողովը իր երէկի նիստին մէջ հաւանեցաւ այդ որոշման։

ԵԴԵՍԻՈՅ առաջնորդ Անանիա Վրդ.

"ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ„Ի ԹԵՐԹՕՆԸ [14]

ԼԻՈՆՔԷ

ՉԱՐԱԳՈՐԾԻՆ ՎԱԽՃԱՆԸ

Ե.

ԴԺԲԱՂԴ ՍԷՐԸ

—Կը ներե՛մ, քեզի Ֆլէմինկ, մօրս և իմ կողմէ միանգամայն, թչուա՛ռ հայր, թո՛ղ Աստուած ալ ներէ։

Այս ըսելով խեղճ աղջիկը ձեռքերը կուրծքին դնելով գետը նետուեցաւ։ Վայրկեան մը ետքը ոեւէ հետք չէր տեսնուեր դժբաղդ զոհէն։

Ճօն Բարքըր անմիջապէս թիավարել սկսաւ, վախնալով թէ աղջիկը կը զղջայ և մակոյկին մէկ ծայրէն կը բռնէ, և չիտակ դէպ ի տուն ուղղուեցաւ։ Հինգ վայրկեանէն գետեզերքին մօտենալով մակոյկը նորէն կապեց։ Տունէն ներս մտնելուն առաջին գործը եղաւ այցելել Ճէյմսի նըկուղը։ Ծերուկ սպասաւորը անզգայ պառկած էր առաջուան դիրքին մէջ, և կը չարունակէր խռպալ։

—Աւսկայ աղէկ, ըսաւ Ճօն Բարքըր ինքնիրեն. այսուր բանէ մը տեղեկութիւն չունի։

Ցետոյ սննտակը ելլելով մոմը վառեց, և աթոռի մը վրայ իյնալով ձեռքը ճակտին տարաւ։

Գլուխը կրակներու մէջ էր։

Նորէն ոտքի ելաւ, սնտակին մէկ անկիւնը գտնուած սափորին ջուրը աման մը մէջ պարպեց, և գլուխը ջուրը խոթելով պահ մը այնպէս թողուց։ Այս կերպով գլխուն ջերմութիւնը քիչ մը անցնելէ ետքը, դարձեալ գնաց աթոռի մը վրայ նստաւ,

—Այս գործը քիչ մը դժուար եղաւ. բայց հոգ չէ, բաւական է որ վերջը բարի ըլլայ, ըսաւ։ Ասոր կ'ըսեն մէկ քարով երկու թռչուն զարնել։ Այս կերպով թէ՛ ոճիրներուս գաղտնիքը բացարձակապէս թաղուեցաւ, և թէ Րօպէրդս ամբողջ հարստութեանս միակ ժառանգորդը պիտի ըլլայ։ Մէկ քանի օր այս գիչերուան դէպքերը ընդհանուր խօսակցութեան առարկայ պիտի ըլլան։ Ապահովաբար պիտի ըսուի թէ Ճօն Բարքըրի աղջիկը երիտասարդի մը հետ փախեր է. բայց մէկ քանի օր ետքը ասոնց դիակը պիտի գտնուի կամուրջի մը տակ կամ ուրիշ կողմ մը։ Այն ատեն, ամէն մարդ միտքը յոգնեցնելով զանազան գուշակներ պիտի ընէ, կարծիքներ պիտի յայտնէ։ Բայց երբէք պիտի չկրնան գուչակել բուն իրողութիւնը։ Ճօն Բարքըր ալ ժամանակ մը տխուր դէմք մը պիտի ցուցնէ, բայց ի վերջոյ պիտի մխիթարուի, մտածելով թէ գլխէ ելած աղջիկ մը վերջ ի վերջոյ իր պատիժը կրած է։ Անկէ ետքը ամէն բան պիտի վերջանայ։ Միայն իմ ապուշ սպասաւորս չպիտի մխիթարուի, և վրէժը իմ գինիի տակառներէս պիտի առնէ։ Ա՛լ աստեւ վերջը հանգիստ քուն պիտի քնանամ։ Սատահակ Ֆլէմինկի տունս այցելած օրէն ի վեր հանգիստ քունի մը կարօտը կը քաշէի.... Բայց կեցի՛ր, աղէկ միտքս եկաւ, մակոյկին իմ դրանս առջև գտնուիլը կրնայ կասկած հրաւիրել վրաս։ Երթալու և հոսանքին յանձնելու է զայն, որպէսզի Րօզի և Ֆլէմինկի դիակներուն նման ուզած կողմը տանի։

Ճօն Բարքըր այս մտախոսութենէն ետքը ելաւ և սանդուղներէն վար իջաւ։

Բայց ընթերցողները կ'երեւակայեն անշուշտ թէ ինքզինքը կատարեալ ապահովութեան մէջ կարծող Ճօն Բարքըր ո'րչափ ահաւոր վիճակի մը մատնուեցաւ, երբ տեսաւ թէ դրան առջին կապուած մակոյկը անհետացեր էր։

Ճօն Բարքըր նախ չուզեց աչքերուն հաւատալ. բայց իրողութիւնը մէջտեղն էր, իր բոլոր ահաւոր հանգամանքովը։ Մակոյկը չատ ամուր կերպով կապած էր ինքը, որ ինքնիրենը քակուելով հոսանքն ի վար երթար։

Ըսել է ուրիշ մը քակած էր։

Բայց ո՞վ էր այդ ուրիշը։

Ճօն Բարքըր ծերուկ սպասաւորին նըկուղը վազեց։ Բայց ծերուկ Ճէյմս ափիոնի ազդեցութեան տակ էր տակաւին, և առանց տեղէն չարժելու, իր խռմփոցը կը չարունակէր հաւասարաչափ և զինուորական կանոնաւորութեամբ։

Է.

ՐՈՊԷՐԴ ԲԱՐՔԸՐ

Րօզ Բարքըրի և Ֆլէմինկ Հարրիսընի Թէյմս գետին մէջ անհետանալէն ի վեր վեց տարի անցած է։

Րօպէրդ Բարքըր, հազիւ 23 տարեկան, Ամերիկայի մէջ զանազան գործերու ձեռնարկելէ, ժամանակ մը կամաւոր զինուոր գրուելով Թնդանօթաձիգ զօրաց մէջ ծառայելէ, մէկ քանի անգամներ իր անպատաած վարմունքին, և մէկ քանի անգամ ալ պարտքի համար բանտ մտնել ելլելէ, և վերջապէս, հօրը՝ մէկուն քով աւանդ ձըգած դրամը վատնելէ սպառելէն ետքը, կարգ մը նոր պարտքեր ընելով Անգլիա դարձեր էր, և մէկ երկու ամիսէ ի վեր հօրը քով կը գտնուէր։

Իրարու կատարելապէս յարմարած այս հայրն ու զաւակը իրիկուն մը վառարանին դիմացը նստած ատեն, խօսակցութիւն մը սկսաւ մէջերնին։

—Րօպէրդ, ըսաւ Ճօն Բարքըր՝ իր արժանաւոր զաւկին, կը յուսամ թէ ամբողջ պարտքերէդ ազատեցար, և այլեւս ոեւէ արգելիչ պատճառ չկայ աչխարհի առջև ճակատաբաց երեւնալու։

—Կը ցաւիմ որ տակաւին այդ բաղդին չեմ արժանացած, սիրելի հայրս։

—Ի՞նչ, տակաւին քեզի հետապնդող մէ՞կը կայ։

—Աւա՜ղ, ամէնէն կարեւորը ամէնէն ետքի մնացած է։

—Աստուա՛ծ իմ, ի՛նչ խօսք է այս. գլխուիդ վրա՞յ պիտի նստեցնես, Րօպէ՛րդ։

—Ո՛չ, ես ուրիշ բան մը կը խորհիմ։ Թէ՛ քեզ և թէ զիս այս փորձանքներէն ազատելու համար մէկ վայրկենի մը քաջութեան պէտք ունիմ։

Այս ըսելով, Րօպէրդ աճապարանօք ձեռքը գրպանը տանելով ատրճանակ մը հանեց, և անոր փողը իր բերնին բռնեց.

—Խենթեցա՞ր, Րօպէրդ, պոռաց հայրը փութով ոտք ելլելով և Րօպէրդի թեւը ամուր մը բռնելով.

(Շարունակելի)

Հաղարապետանի՝ իբրեւ Առաջնորդ Եդեսիոյ՝ ընտրութեան Կեդր․ Վարչութեան կողմէ վաւերացման գիրը հասեր է Եդեսիա։ Տեղւոյն Խառն Ժողովը Երուսաղէմի Տ․ Ցարութիւն Սրբազան Պատրիարքին եւս (որու Միաբանական Ուխտին կը պատկանի Անանիա վրդ․) տեղեկագրելով առաջին․ ընտրութեան արդիւնքը, իր հայրական հաւանութիւնը ու օրհնութիւնն եւս խնդրած ըլլալով, իր հոգեւոր զաւակին այդ պաշտօնը ստանձնելուն առթիւ, ի պատասխանի՝ Նորին Սրբազնութիւնը այս անգամ Խառն Ժողովին ուղղեալ գրութեամբ մը հաճեր է օրհնել ու շնորհաւորել նոյն ընտրութիւնը։

Տ․ Ցարութիւն Պատրիարք ի պատասխանի Անանիա վրդ․ի որդիական մէկ գրոյն, յատուկ գրութեամբ մըն ալ հայրաբար շնորհաւորած է անոր առաջնորդական ընտրութիւնը՝ ինչպէս նաեւ Նորին Կայս․ Վեհափառութեան կողմէ Գ․ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշանի արժանացած ըլլալը։

ԷՋՄԻԱԾԻՆԷՆ կը գրեն թէ Ռուսիոյ Մեծ-Դուքսերէն Միխայիլ Նիքօլայէվիչ եւ Կէորկի Միխայլէլովիչ Սեպտ․ 28ին այցելեր են վանքին եկեղեցին։ Այս օրերս Տփղիս հասեր է նաեւ Ֆրանսացի ծանօթ բանասէր Պ․ Ասոլֆ Միր։

ՆՇԱՆԱՒՈՐ արուեստագէտ մը, Մկրտիչ էֆ․ Պէնտէրեան երէկ մեռաւ իր Սարըեարի բնակարանին մէջ ուր կ'անցընէր իր կեանքին վերջին օրերը։ Ազգին մէջ կան ամէն տեսակ արհեստական և գեղարուեստական ճիւղերու մէջ յաջողակ անձեր, սակայն Պէնտէրեան իր ճիւղին մէջ միակն էր և անհաւասարելի ու անմրցելի մնաց։ Թանկագին քարերու վրայ, արհեստական ամէն նրբութիւններով այնպիսի պատկերներ չինած և գրեր գրած է, որ ոչ թէ հասարակ գեղարուեստասէրներու այլ ծանօթ արուեստագէտներու սքանչացում պատճառած է։ Պէնտէրեան էֆ․ ճամբորդութիւններ ըրած է նաեւ Բարիզ և Եգիպտոս, ուր գնահատուած է իր կարողութիւնը, և մանաւանդ հանգուցեալ Խտիվ Իսմայիլ փաշա յանձնարարութիւններ ըրած է իրեն։ Պէնտէրեանի ազգականներէն Քերովբէ Թուլումպաճեան եւ Արմենակ Մարգարեան սորվեցան ոսկիի եւ արծաթի վրայ փորագրելու արուեստը, բայց տաղանդի փորագրութեան գաղտնիքը Պէնտէրեանի հետ գերեզման կ'իջնէ։ Այսքան գնահատելի ճիւղ մը շարունակութիւն չունի այսօր դժբաղդաբար։ Հանգուցեալը պետական բարձրաստիճան անձնաւորութիւններու ալ ծանօթ էր, անոնց համար պատրաստած էր կնիքներ եւ զարդի համար փորագրութիւններ եւ իր կարողութիւնը գնահատել տըւած էր։ Բայց ասոնց հակառակ չատ համեստ կեանքով մը ապրեցաւ Պէնտէրեան, որովհետեւ, ինչպէս կը գրէր երէկ Ճ․ Շորքէյէ, «արուեստին նրբութեամբ եւ ուսումնասիրութեամբ այնքան զբաղեալ էր, որ դրամ չահելու ժամանակ չգտաւ։»

Այսպէս Պէնտէրեան բան մը չունէր արդէն որ թողուր իր ժառանգորդներուն, ուստի կը թողու կարող արուեստագէտի մը անունը, և իր ծերունի վիճակին մէջ խնամքը ցաւ կը պատճառէ իր բոլոր ծանօթներուն, որոնք հակառակ իր մեկուսացած վիճակին, գնահատած էին իր կարողութիւնը։

ԵՆԻ ԴԱԲՈՒԻ կողմը տղայոց մէջ կարմրախտի հիւանդութիւն ճարակած ըլլալով, իբրեւ զգուշական միջոց հարկ եղած է առժամապէս փակել Ենիգաբուի վարժարանը։

ԱՆՑԵԱԼ կիրակի օր Խասգիւղի Թաղ․ Խորհրդոյ անդամներէն երկաթագործ Ասատուր էֆ․ Պապօեան իր մէկ բարեկամին յուղարկաւորութեան կ'երթայ․10-15 վայրկեան վերջ երբ սիկառ ծխելու կը պատրաստուէր, մէկէն ի մէկ գետին կը փռուի Տաճատ Վ․ի քով։ Թէպէտեւ Թաղ․ Խորհրդոյ միւս անդամները չեկեր են մարմինը, սակայն բժիշկը յայտարարեր է թէ ուղեղի խցուածքով մը յանկարծամահ եղած է։ Հանգուցեալը կը թողու վեց զաւակներ։

ՏԱՏԵԱՆ գերդաստանին կառուցած Աքատլըի եկեղեցւոյն մէջ յառաջիկայ կիրակի Ս․Պատարագ պիտի մատուցուի, ի հանգիստ հոգւոյ ողբացեալ Ցարութիւն փաշայի Տատեան։

Այրի Տիկին Սրբուհի Պէնտէրեան, Տէր եւ Տիկին Խաչիկ Հանըմեան, ինչպէս նաեւ Մարգարեան գերդաստանն ու Ս․ Զարքճեան, Ց․ Նշանեան, Ք․ Թուլումպաճեան եւ Մ․ Նէտիգարապէշեան ընտանիքը, խորին վշտով կը ծանուցանեն ողբալի մահը

ՄԿՐՏԻՉ ԷՖ․ ՊԷՆՏԷՐԵԱՆԻ

(ՀԱՆՐԱՀՌՉԱԿ ԱԿՆԱԳՈՐԾ ԵՒ ՓՈՐԱԳՐԻՉ)

որ տեղի ունեցաւ երէկ առաւօտ ի Սարըեար։

Յուղարկաւորութեան սխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղը Չորեքշաբթի, ժամ 7ին, Բերայի Ս․ Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ մէջ և մարմինը պիտի ամփոփուի Շիշլիի գերեզմանատան մէջ։

Կը խնդրուի ազգականներէ և բարեկամներէ ներկայ գտնուիլ սոյն սխուր հանդէսին։

23 Հոկտեմբեր 1901

ԱԶԴ․—Դուռմգարոււ չորս միացեալ Թաղերու Աղքատախնամին Տնօրէն Խորհուրդը շնորհակալութեամբ կը յայտարարէ թէ՝ իր բարեսիրութեամբը համբաւաւոր ազնիւ ազգային մը ըստ իր տարեկան սովորութեան հաճեցաւ Պօղոս էֆէնտի Ալպօյաճեանի ձեռամբ նուիրել այս անգամ 20 Օսմ․ Ոսկի ամբագին՝ Աղքատախնամիս կարօտ հիւանդաց, որոնց երախտագիտական զգացմանց թարգման կը կանգնինք։

Ատենադպիր — Ատենապետ
Օ․ Աչըգոզեան — Տրդատ ծ․ վ․ Պօյաճեան

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ
"ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ„Ի

ԹԱԹԱՐ ԲԱԶԱՐՃԸՔԷՆ կը գրեն մեզ հոկտ․ 18 թուով․— «Տեղւոյս Ս․ Ստեփաննոս եկեղեցւոյ Թաղ․ Խորհրդի ընտրութիւնը կատարուեցաւ արդէն, բայց ընտրուածներէն մէկուն համար ժողովուրդէն մէկ քանի անձեր դիտողութիւն ըրած էին, թէ օրինական տարիքը չունի։ Առ այս առաւելագոյն քուէ չահող երկու անձերու վրայ քուէարկութիւն կատարել որոշուեցաւ բայց ժողովուրդը ամբողջովին ձեռնպահ մնաց։ Ուստի Պուլկարիոյ այցելու հովիւ Պաղճեան Վ․ ընտրական տեղեկագիրը պատրաստելով Պատրիարքարան ղրկեց, իր կողմէ աւելցնելով թէ անոնցմէ միայն անչափահասութիւնը առարկուած է և թէ այս մասին Պատրիարքարանէ կը սպասէ հարկ եղած տնօրինութիւնը։

—«Քաղաքիս եկեղեցւոյ երաժիշտը դարձած է Վառնա, և հիմայ երաժիշտի չգոյութեան հետեւանքով, կը վախցուի որ Եկեղեցին ատեն մը փակուած մնայ և ժողովուրդը հոգեւոր մխիթարութենէ զրկուի, քանի որ Նախորդ Թաղ․ Խորհուրդը միայն երկու անգամ ունենալուն համար եկեղեցւոյ տնօրինութեան մասին ձայն չի կրնար ունենալ, իսկ նորընտիր Թաղականութիւնն ալ տակաւին վաւերացուած չէ։ Ժողովուրդը իր հոգեւոր մխիթարութենէն զրկած չըլլալու համար, լաւագոյն պիտի ըլլար անտարակոյս, որ նորընտիր Թաղ․ Խորհրդոյ ընտրութիւնը վաւերացուէր Պաղճեան Վ․էն, (ինչպէս նախորդին եղած է) մինչեւ որ անոնց Պատրիարքական վաւերացումը հասնի»։

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

5 Նոյեմբեր 1901

Ֆրանս․ 3%	(3% Français)	100.60
Ռէժի	(Tab. Turcs)	309.
Դօնսօլիտ	(R. Turque D.)	23.20
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	99.50
Պանք Օթթ․	(Banque Ott.)	509.
Թրանսվալ	(Transvaal)	72.50

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

(Այս առտուան)

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ․— Գ․ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Գայսէրիի քաղաքապետութեան նորընտիր Նախագահ Մուսթաֆա էֆ․ի։

Բ․ Մէճիտիէ՝ Մարաշի պահեստի զօրաց Գնդ․ Էսատ պէյի։

ՇԹԱԴՐԱՄ․—Լիագամի ոսկի չթադրամ տրուեցաւ Հալէպի եւ շրջականերու արտասովոր հրամանատարի օգնական և Կայս․ Թիկնապահ Ֆէրիտ Մոհսին փաշայի։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ դեսպանատան Ա․ քարտուղար կոմս Կալլինա Թոքիօ (Ճապոն) դեսպան անուանուած ըլլալով՝ Պոլսոյ դեսպանատան Ա․ քարտուղարութեան կոչուեր է Բ․ քարտուղար Բալլոդդի մարքիզը, որ այս օրերս մայրաքաղաքս դարձած է Իտալիայէն ուր կը գտնուէր ժամանակէ մը ի վեր։ Իսկ Բ․քարտուղարութեան կոչուած է կոմս Սֆօրձա որ առջի օրը մայրաքաղաքս եկաւ։ Կոմս Կալլինա այսօր իսկ Հռոմ կը մեկնի երկաթուղիով։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ կայսեր զաւակ Ատալպէրթ իշխանը երկուշաբթի օրը Եաֆա հասեր է, ուրկէ Երուսաղէմ կ'երթայ։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ դեսպան պարոն Քալիչէ և տիկինը հինգշաբթի օրը Բերա կ'իջնեն Վիէնէն Վոսփորի ամառնային դեսպանատունէն։ Դեսպանը և դեսպանուհին իրենց զաւկին հետ մէկտեղ Իտալիա կ'երթան, ժամանակ մը հոն մնալու։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ Անգլ․ տորմիղը, որ կը բաղկանայ «Էմբլաքապլ», «Թէսէուս», «Փիրամիս», «Բանօբիւս», «Մէյն» և «Վինտիքթիվ» զրահաւորներէն և «Կլատիաթօր» յածաւորակէն, և որուն հրամանատարն է Լուի տը Պաթէնպէրկ իշխանը, անցեալ չորեքշաբթի Սալամինա հասեր են։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ․— Հոկտ․ 28էն Նոյ․ 3 (Ն․ Տ․) Կ․ Պոլսոյ մէջ 191 մահեր պատահած են, որոնց մէկը կեղծմաչկէ, 12ը կարմրախտէ, 6ը չնչափողի սուր հիւանդութիւններէ, են․։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ դեսպան Պ․ Զինովիէվ առջի օրը Ֆէնէր այցելութիւն տուաւ Ցունաց Երուսաղէմի Պատրիարք Տ․ Դամիանոսի, Պ․ Զինովիէվ ի վերջոյ այցելութիւն տուաւ Տ․ Եօաքիմ Պատրիարքին։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ․—Կայս․ դիտարանը հասած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ առջի օրը կէսօրէն ետքը ժամը 3․20ին (Ռ․ Ե․) երկրաչարժի ցնցում մը զգացուեր է Պրուսայի մէջ, 2 երկվայրկեան տեւողութեամբ և հարաւէն դէպ ի հիւսիս ուղղութեամբ։

ՄԱՆԱՍԹԸՐԻ նահանգին Կրատիշնիճա գիւղին մօտ ոստիկան-զինուորները ընդհարման մը միջոցին սպաններ են աւազակ մը, որ եղբայրն է եղեր հռչակաւոր աւազակապետ Նաամանի։

ՈՒՎԱՑԻՆ նախարարութիւնը ծանուցեր է Բ․ Դրան թէ Պասրայի նահանգէն եկած լուրերու նայելով, անգլիական շոգենաւային ընկերութիւն մը, որուն արտօնութիւն տրուած էր շոգենաւեր բանեցնելու Շաթէլ-Արապի մէջ, որոշեալ պայմանաժամի մը համար միայն, կը շարունակէ տակաւին նաւարկութիւնները, ինչ որ կը վնասէ Օսմ․ շոգենաւային ընկերութեան շահերուն։ Նոյն Նախարարութիւնը կը պահանջէ որ անգլ․ ընկերութեան արգիլուի շոգենաւ բանեցնել։

ՀԱՄՈՑԹՆԵՐՈՒ գանձումը փութացնելու համար կազմուած յանձնաժողովը, ինչպէս ծանուցեցաւ, խորհրդակցութիւններ կը կատարէ երկրին հարստութեան աղբիւրները աւելցնելու, հողային բերքերու պառման կեդրոններ գտնելու, արմտիքներու վաճառականութիւնը դիւրացնելու մասին արմտիքներու սակարան մը հաստատելու համար, եւայլն։ Ցանձնաժողովը խորհրդակցութիւններ կը կատարէ թէ ինչ միջոցներ ձեռք առնելու է, որպէս զի կառավարական պաշտօնեաները կանոնաւոր կերպով ամսաթոշակ ստանան։ Նաեւ կարգադրութիւններ պիտի ընէ, որպէս զի կարօտներու եւ անկարներու ամսաթոշակները կանոնաւոր կերպով վճարուին։ Ցանձնաժողովը ,Սառեւտրական ու Հանրօգուտ Շինութեանց նախարարութեան պաշտօնեաներուն, այն է առեւտրական գեր-տնօրէն Սուպհի պէյի եւ երկաթուղիներու գեր-տնօրէն Մարկոսեան Արամ էֆ․ի ինչպէս նաեւ Կ․ Պոլսոյ Առեւտրական սենեակին կողմէ եկող դեր-նախագահին և անդամ Շէֆիգ ներկայութեամբ, խորհրդակցութեան նիւթ ըրեր է Կ․ Պոլսոյ մէջ արմտիքի սակարան մը հաստատելու համար պատրաստուած ծրագիրը, որուն նկատմամբ կարգ մը փոփոխութիւններ ըրեր և ղրկեր է ձեռնհաս պաշտօնարանին։ Ցանձնաժողովը որոշեց Կ․ Պոլսոյ առեւտրական Սենեակին յանձնել՝ այդ սակարանը անմիջապէս և առժամաբար մայրաքաղաքիս մէջ հաստատելու խնդիրը։ Նոյն Սենեակը այդ մասին խորհրդակցութիւններ կատարելով չուտով որոշում մը պիտի տայ։ Ցանձնաժողովը տեղեկագիրներ ուղեց կուսակալներէն և տէֆթէրտարներէն, տեղական պահանջմանց համաձայն վաճառականութիւնը և արտածումները աւելցնելու մասին․ ասոնց վրայ ալ խորհրդակցութիւններ կը կատարէ։ Գոնիայի մէջ հաստատուելիք արմտիքի սակարանին համար ալ տեղւոյն կուսակալին գրեց որ տեղական պահանջումներու համաձայն կանոնագրի ծրագիր մը պատրաստէ ու ղրկէ։

ՍԵՐՊԻՈՅ սահմանագլխին մօտերը գտնուող անցագրի օսմ․ պաշտօնեաներուն, Կայս․ Իրատէի մը համաձայն, համազգեստ մը որոշուած է, որուն ծախքը անոնց ամսաթոշակներէն վար պիտի դրուի։ Ասոնց բաճկոնը կապոյտ չուխայէ պիտի ըլլայ երկու կարգ սպիտակ կոճակներով։ Բանթալոնը՝ սեւ և լայն երիզով մը։ Բաճկոնին օձիքը կարմիր երիզով պիտի ըլլայ, մէկ կողմը «Տէօվլէթը Ալիյէի Օսմանիէ» և միւս կողմը «Բասաբորթ Մէմուրը» գրուած պիտի ըլլայ։ Արծաթէ թելով հիւսուած ուսնոյներ և նոյն տեսակ գօտիով պարզ սուրեր պիտի ունենան։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ՏՈՐՄԻՂԸ ԻԶՄԻՐԻ ՄԷՋ․—Իզմիրէն կը գրեն չաբաթ օրուան թուով․—«Առջի օրը կուսակալ Բարձր․ Քեամիլ փաշա և զինուորական հրամանատար Ֆէրիդ Թէվֆիք փաշա փոխադարձ այցելութիւն տուին Հելլէն տորմիղին հրամանատարին, որ «Բասարա» մարտանաւուն մէջ կը գտնուէր։ Երբ հինգշաբթի նաւակը «Սըքէճ» և «Հիտրա» մարտանաւերուն առջեւէն անցաւ, փողերը հնչեցին և սպաները ողջունեցին։ «Բասարա» մարտանաւուն նաւազները, երկու կարգի վրայ չարուած, զինուորական պատիւներ ընծայեցին․ մինչ միւս կողմէ Համիտիէ քայլերգը կը զարնուէր։ Հրամանատար Զոթոս, չուրջը ունենալով իր սպայակոյտի սպաները, Հելլենական հիւպատոսը են․ ընդունեց կուսակալ փաշան և անոր ընկերացողները, և սրահ առաջնորդեց զանոնք, ուր մնացին 20 վայրկեան։ Ցետոյ Քեամիլ փաշա և Ֆէրիդ Թէվֆիք փաշա աչքէ անցուցին մարտանաւուն զանազան կողմերը, և կանգ առին մեծ թնդանօթին առջեւ, քննելով անոր մեքենականութիւնը։ Մեկնելու պահուն, ըստ սովորութեան թնդանօթի ողջոյններ տրուեցան, և Համիտիէ քայլերգը զարնուեցաւ կրկին։ Կէս օրուան մօտ Իզմիրի մեդրոպոլիտ Տ․Վասիլիոս այցելեց հրամանատար Զոթոսի, որ կէս օրէն վերջը այցելեց Ցունական հիւանդանոցն և աղջկանց վարժարանը, ինչպէս նաեւ Որբանոցը։ Իրիկունը փայլուն պարահանդէս մը տրուեցաւ Հելլէն սպաներուն ի պատիւ։ Հրամանատար Զոթոս պարահանդէսէն մեկնեցաւ կէս գիշերէն ետքը ժամը 2ին, իսկ միւս սպաները մինչեւ առտու մնացին։ Հելլենական հիւպատոսը երեկոյթ մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան տորմիղին հրամանատարը և երեսունի չափ սպաներ։ Այսօր Անգլ․ հիւպատոս Պ․ Քըմպըրպաչ այցելեց «Բասարա» մարտանաւը, և թնդանօթի 13 հարուածներով ողջունուեցաւ։ Պատրաստութիւններ կը տեսնուին երկուշաբթի օրը փայլուն հացկերոյթ մը տալու համար «Բասարա»ի մէջ։ Քաղաքիս բոլոր բնակիչները և իշխանութիւնները գովեստով կը խօսին քաղաք եկող Հելլէն նաւազներուն վրայ»։

ՄԵՐՍԻՆԻ մէջ խնդրագիր տրուեր է որ 10000 մետրէ քարիւղ արգելքի տակ առնուի, բայց նկատելով որ այդքան մեծ քանակութեամբ ապրանքին հրապարակէն վերցուիլը քարիւղի գնոյն բարձրանալուն պատճառ կրնայ ըլլալ, եղած այդ խնդիրը նըկատողութեան չէ առնուեր Մերսինի կառավարչութեան կողմէ։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ մը եղեր է առջի գիշերը Բերա, Գալեօնճը Գուլլուգ Թօբճուլար փողոց, ծովային զօրաց կեդր․ հիւանդանոցին դեղերու հայթայթիչ Ֆոթիատիս էֆ․ի տան մէջ։ Նոյն գիշերը այդ տան մէջ 15ի չափ հիւր կար, և ժամը 7ին ամէն ոք իր տունը գացած, և տնեցիներն ալ պառկած էին։ Ցաջորդ առաւուն տիկին Ֆոթիատիս՝ ֆանէլա առնելու համար մերձակայ սենեակի մը պահարանը բանալու պահուն վրան բանալի մը տեսնելով, կասկածի գացեր, և պահարանին մէջ գտնուած արկղիկը բանալով տեսեր է թէ մէջը գտնուած 100 ոսկի արժողութեամբ գոհարեղէնները, և 20 երկաթուղիի արժեթուղթերը գողցուեր են։ Ոստիկանական քննութիւններէ ալ հասկցուած է թէ գողութիւնը ոչ թէ դուրսէն այլ ներսէն եղած է։ Ասոր վրայ կասկածներ եղած են սպասուհի Անիքայի և անոր նշանած Եանիի վրայ, որոնք հարցաքննութեան տակ են։ Գողը՝ ուրիշ սենեակներու մէջ գտնուած մէկ քանի կարասիներ ալ ժողվեր է թէեւ, բայց կ'երեւայ թէ ժամանակ չգտնելուն, հոն թողեր է։

ՓՈԹՈՐԻԿԻՆ ՎՆԱՍՆԵՐԸ․—Մէկ քանի օրէ ի վեր տիրող փոթորիկին պատճառաւ, Երէյլիէն և Սեւ ծովու ուրիշ մերձակայ նաւահանգիստներէն Պոլիս գալու համար ճամբայ ելած մէկ քանի առագաստանաւեր վնասուած են։ Սեւ ծովէն մայրաքաղաքս սպասուող առագաստանաւերու տէրերը թէեւ նաւահանգստի տեսչութեան դիմած են տեղեկութիւն առնելու համար, բայց դեռ ոեւէ պաշտօնական տեղեկութիւն չէ հասած։ Պէօյիւք Լիման գտնուող առագաստանաւի մը փոթորիկէն վնասուած ըլլալը կասկածելի ըլլալով, շոգենաւակ մը ղրկուած է։ Նախընթաց գիշերը Ալաճալըի կողմերը առագաստանաւ մը բոլորովին խորտակուեր է, բայց նաւապետն ու 5 նաւազները ազատուած են։ Սեւ ծովու նաւահանգիստներէն այս օրերս Պոլիս հասնող ճամբորդներ կը պատմեն թէ՝ շոգենաւերը չատ մեծ դժուարութեամբ կրցած են Վոսփոր հասնիլ տիրող սաստիկ փոթորիկին պատճառաւ։ Ածուխ բեռցած մաւոնա մը Մարմարայի բացերը, իր երեք նաւաստիներով ընկղմած ու անյայտ եղած է։ Ցորեն բեռցած նաւ մըն ալ Գարապուռնի կողմերը ժայռերու զարնուելով ընկղմեր է։ Նաւաստիները ազատուեր են։ Փայտ բեռցած առագաստանաւ մը Բէֆքէնտայի կողմերը ընկղմեր և 5 նաւաստիներէն միայն երկուքը կրցեր են ազատուիլ։ Գօյունտասիէն Սագըզ Լիման գացող նաւակ մը օդին սաստկութենէն քարերուն զարնուելով ընկղմեր է։ Մէջը գտնուողները ազատուեր են։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ԲԵՔԻՆ, 4 Նոյ․— Բժիշկները կ'ըսեն թէ Լի-Հունկ-Զանկի վիճակը ծանր է։ Հիւանդը արիւնահոսութիւն ունեցաւ։

—Կը վախցուի որ եթէ Զինաստան ընդունի Մանչուրիոյ մասին Ռուսիոյ ըրած պահանջումները, միւս տէրութիւններն ալ համարժէք փոխարինութիւններ պահանջեն։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ․— Թէեւ Նախագահ Բասթօ կը յայտարարէ թէ խաղաղութիւն կը տիրէ Վենեզուէլլայի մէջ, բայց կացութիւնը ապահով չէ տակաւին։ Նոր չփոթութիւններէ կը վախցուի։

ՈՒՇԻՆԿԴԸՆ․— 60 Ֆիլիբբինօ սպաներ և 470 ապստամբներ իրենց հպատակութիւնը յայտնեցին Ամերիկացիներուն։ Ապստամբները 8 թնդանօթ և 150 հրացան յանձնեցին Ամերիկեան իշխանութեանց։

ԼՈՆՏՈՆ․—Սիմլայէն հեռագիր մը կ'ըսէ սահմանագլխուն վրայ գտնուող ըմբոստ Վազիրիները մեծ բազմութեամբ յարձակեցան Անգլ․ ջոկատի մը վրայ, բայց ցիրուցան եղան, բազմաթիւ սպաննալ թողլով։

—Սակարանը գոց պիտի մնայ չաբաթ օրը։

—Բարեյոյսը Աւստրալիոյ հետ կապող ընդծովեայ հեռագրական պարանը բացուեցաւ հանրութեան առջեւ։

ԲԱՐԻԶ․—Նախագահ Պ․ Լուպէ այսօր ընդունեց Լէօթէնպէրկ և Վլատիմիր Ռուս դուքսերը։

ԼԱ ՀԷՅ․— Կը հաւաստուի թէ Նախագահ Քրիւկէր ձմեռը Միջերկրականի ծովեզերեայ քաղաքներէն Մանթոնի մէջ պիտի անցընէ։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 5 Նոյ․— Անգլիոյ Թագաւորը իր ներկայութեամբ ընդունեց Բարեյոյսի ոստիկանապետը, որ հանրածանօթ պէքրասէր մըն է։ Թագաւորը հարցուց ոստիկանապետին թէ Պօէրները ինչ պայմաններով հաշտութիւն կնքել կ'ուզեն։

ՊՐՈՒՍԷԼ․ — Եւրոպայի Թրանսվալեան դեսպան Տօքթ․ Լէյտս պիտի զեկուցանէ տէրութիւններուն թէ վրէժխնդրական խիստ միջոցներ ձեռք առնուած են Անգլիացիներուն դէմ, քանի որ Լորտ Քիչըներ մահուան կը դատապարտէ Պօէրները։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԳՈՆՍՕԼԻՏԷ		
Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ		25.15
Երէկուան բարձր գինը		25.17½
Երէկուան վար գինը		25.12
ՌՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ		
Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ Ֆր․		96.75
Երէկուան բարձր գինը		97.37
» վար »		96.37
Ռէժի	Լ․ Օ․	12.20
Թրամվայ բաժնեթուղթ		5.65
» պարտաթուղթ		482
» ժուիսանս		1.65
Օսմ․ ապահովագր․ ընկ․	Լ․ Օ․	3.70
Բրիօրիթէ Թիւրք		—.—
Թրանսվալ	Ֆր․	70.—
Քարափ		465.
Քրէտի Ֆօնսիէ Էժիպսիէն		263.—
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ		
Մէճիտիէ արծաթ	Ղչ․	108.—
Մէթալիք		98.20
Անգլիական ոսկի		110.06
Ֆրանսական ոսկի		87.24
Քրիմից		51,08
Բօլ․		90.20
Ռուպլի Թղթադրամ		8.68
Լոնտոն 3 ամիս		110.37
Բարիզ		22.83¾

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

	ԼՈՆՏՈՆ 4 Նոյեմ․ Անփոփոխ	ԲԱՐԻԶ, 4 Նոյեմ․ Ֆրանսական
Անգլ․ գօնս․	91.87	100.70
Օս․ գօն․ սէրի	B․ 49.—	
2 » »	C․ 25.50	25.80
» » »	D․ 23.25	23.35
Պանք Օթթօմ․		515.—
Թրանսվալ		73.75
Օսմ․ Ռէժի		307.
Բրիօրիթէ		483.—
Օսմ․ Մաքսատուն		
Օսմանիէ		512.—
Գրէտի Լիոնէ		430.—
Իտալական		987
Սպանիական		99.—
		69.95

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 250,000,000 ՖՐԱՆՔ

Ամբողջապէս վճարեալ

Գործակալութիւն Կ․ Պոլսոյ, Հալաճեան խան, Գարաքեօյ․ Կամուրջին մօտ, Դեր․ Գործակալութիւն Պոլսոյ կողմը, Սուլթան-Համամ

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷՆ կը կատարէ սեղանաւորական ամէն տեսակ գործողութիւն․ Փոխատուութիւն կ'ընէ արժեթուղթերու վրայ։ Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ՝ ի փոխարէն աւանդ թողուած արժեթուղթերու —Ֆրանսական ու օտար զանազան հրապարակներու վրայ շրջաբերութեան կը դնէ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԵՐ եւ ՎԱՐԿԱԳՐԵՐ։—Պորսայի հրամաններ կը կատարէ։— Կտրօններ կը վճարէ։— Պայմանաժամով ՄՈՒՐՀԱԿՆԵՐ կուտայ, որոշեալ պայմաններով։—Արժեթուղթեր կ'ապահովէ։—Դրամ կ'ընդունի ՋԷՔԻ հաշուով։ —ԴՐԱՄԱՐԿՂՆԵՐ վարձու կուտայ։—Առեւտրական տոմսերու, բռնագրերու եւ փոխանակագրերու արժէքը կը գանձէ։

ՊՈԼՍՈՅ Դեր-Գործակալութիւնը կը կատարէ ամէն տեսակ սեղանաւորական գործեր։—Ապրանքի վրայ փոխատուութիւն կ'ընէ։—Ապրանք կ'ընդունի թէ՛ իբրեւ անպայման աւանդ պարզ մթերաչէնք ստանալով, եւ կամ յանձնակատարութեամբ՝ Պոլիս կամ արտասահման վաճառման համար։

ՋԱՎՈՒՇ ՕՂԼՈՒԻ
ՍԻԿԱՌԻ ԹՈՒՂԹ

Բարակ եւ ընտիր սիկառի թուղթ գործածողներուն կը յանձնարարուի Ջավուշ Օղլուի գործարանին սիկառի թուղթը, որ խաչբիսխ նշանը կը կրէ։

Այս սիկառի թուղթը շատ տարիէ ի վեր մեծ յաջողութիւն գտած ըլլալուն համար, անոր բազմաթիւ կեղծերը ելած են։ Ուստի բուն իսկ Ջավուշ Օղլուի թուղթը ասոնցմէ զանազանելու համար, խաչբիսխի նշանը կը բող թուղթերուն ամէն մէկ թերթին վրայ՝ առանց մելանի եւ կնիքի ձեւով այդ նշանը, եւ թուրքերէն «Ջավուշ Օղլու» գրուած պէտք է ըլլայ։ Դարձեալ «Սթամպօլ» անուն սիկառի թուղթերը պէտք է գիտել թէ «Ջավուշ Օղլու» անունը եւ երկու սեւ նշան կը կրեն։ 78—20

Կը փափաքի՞ք հարսանեաց փայլը աւելցընող ՀԱՐՍԻ ՄՈՄԵՐ ՈՒՆԵՆԱԼ, ԵԹԷ ԱՅՈ՛ ՀԱՃԵՑԷՔ ԴԻՄԵԼ

ՆՇԱՆ ՋԱՄԻՋԵԱՆԻ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
ՄԱՀՄՈՒՏ—ՓԱՇԱ.
ԴԱՄՕՆՏՕ ԽԱՆԻ ՏԱԿ Թ. 86

ուր մեծ խնամքով կը պատրաստուին ամէն տեսակ ՀԱՐՍԻ ՄՈՄԵՐ դիւրամատչելի գիներով։

Ցիշեալ վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ ամէն տեսակ մկրտութեան հագուստներ, հարսանեկան քօղեր, կոյանդներ, գլխարկի ծաղիկ փետուր, էկրէդ, աերեւ, պռօշ, սանթել, քորտէլա, բասմանգրի, ֆիշու, քորսէ եւլն. որոնք կը վաճառուին

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ
ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ 50—36

ՏՈՔԴ. ԳՐԻԳՈՐ ՃԷԼԱԼ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՋՂԱՅԻՆ, ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

Տոքթ. Գ. Ճէլալ որ ասկէ առաջ Լէբէռնի եւ Եփօբէռնի պաշտօն վարած է Բարիզի հիւանդանոցներուն մէջ, այս անգամ Պոլիս հաստատուած է. 14 տարի Բարիզ անցընելէ վերջը։

ՏՈՔԴ. Գ. ՃԷԼԱԼ շքադրամով վարձատրուած է Assistance Publiqueի կողմէ։ Կը դարմանէ մասնաւորապէս ջղային եւ մորթային հիւանդութիւններ։ Ձորեքշաբթիէ զատ ամէն օր կէս օրէն վերջը հիւանդ կ'ընդունի իր տանը։ Բերա, Սագըզ Աղաճ թիւ 39։ ԲՇ. ԴՇ. եւ ՈՒՐ. առաւօտները կը գտնուի Սամաթիա, Քրիսեան դեղարանին քովի տանը։ 20—13

ՏՈՔԹ. ՀԱՄՕՆԵԱՆ
Մասնագէտ ծննդական գործարաններու հիւանդութեանց

Ցիշեալ բժիշկը բացի կիրակիէ ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէսօր, Բերա, Բանկալթի, Թայ փողոցի թիւ 6 տան մէջ, եւ կէսօրէն վերջը մինչեւ ժամը 11, Ղալաթիա, Վօյվօտա պահականոցին դիմացը Իզմիրլի օղլու խան թիւ 15։ Կը բժշկէ ծննդական գործարաններու ամէն կարգի հիւանդութիւններ. ամէնէն սաստիկ միզանցքաբորբոքումները եւլն. նոր մեթոտներով եւ առանց ամենափոքր ցաւ զգացնելու մէկ քանի օրէն։ Քիչ ժամանակի մէջ կը դարմանէ նաեւ սաստիկ գաղղիական հիւանդութիւններ եւայլն։ 36—23

ՏՕՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ
դասեր կ'աւանդէ երիտասարդ մը նպաստաւոր պայմաններով թէ՛ կիրակի եւ թէ՛ լուր օրեր քիչ ժամանակի մէջ գործնականապէս սովրեցնելով պարզ ու կրկնակ տոմար, առեւտրական հաշուագիտութիւն եւ վաճառականական գիտելիքներ։ Դիմել խմբագրատան։ 8—5

Վաճառատուն Կարմիր Աքլոր
299, Մահմուտ փաշա, Ստամպօլ, 299

Օրինակի համար, 80 ղշ.ի ապրանք գնողը 20 ղշ. կանխիկ եւ մնացեալին համար շաբաթը 5 կամ ամիսը 20 ղշ. պիտի վճարէ։ 160 ղշ.ի գնողը 40 ղշ. կանխիկ եւ շաբաթը 10 կամ ամիսը 40 ղշ. պիտի վճարէ։ Եւ այսպէս շարունակաբար սոյն համեմատութեամբ։

ERNEST GLAVANY
ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՌՆԵՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ ՑԱԶՈՐԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ իրենց գինին համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղշ.էն մինչեւ 100 ղշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը ասկէ առաջ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու եւ շահուած պարգեւները գանձելու համար ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած եւ դրոշմուած։ Ասկէ զատ արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, եւ գնողը նոյն ատենէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ, եւ յայտնի է որ ամսական 20 ղշ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով եւ ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, եւ եթէ երբէք չշահի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ, յառաջիկային արժեթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահու աղբիւր մըն է։ 24—21

ՄԱՆՉԷՍԹԸՐ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1824ԻՆ

Դրամագլ. եւ երաշխ. գումար 2,700,000 Անգ. ոսկի | Տարեկան եկ. 1,100,000 Անգ. ոսկի

ԱՄԵՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Ընկերութեան պատուաւորութեան համար դիմել Օսմ. Կայս. Պանքան։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է
Ղալաթիա, Վօյվօտա թիւ 71, Ցակոբեան խան, Օսմ. Պանքային մօտ.

ԴՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՔ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։ Պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կ'ընդունուին։

ԻՒՆԻՕՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1828-1829ԻՆ Ի ԲԱՐԻԶ
ՎԱՆՏՕՄԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ, ԹԻՒ 9 ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900 տարւոյ վերջը հատուցուած վնաս	252 միլիոն ֆր.
1900ին գանձուած ապահովագին	21 » »
Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ	107 » »
Ապահովագրուած դրամագլուխ	19 միլիառ »

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900 տարւոյ վերջը հատուցուած վնաս	120 միլիոն ֆր.
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ	260 » »
Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ	153 » »
1900ին գանձուած ապահովագին	17 » »

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԸ ամէն տեսակ ապահովագրութիւններ կ'ընէ Թուրքիոյ մէջ, խիստ նպաստաւոր պայմաններով եւ գիներով։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂԸ կեանքի վրայ ամէն տեսակ ապահովագրութիւններ կ'ընէ Արեւելքի համար [illegible]

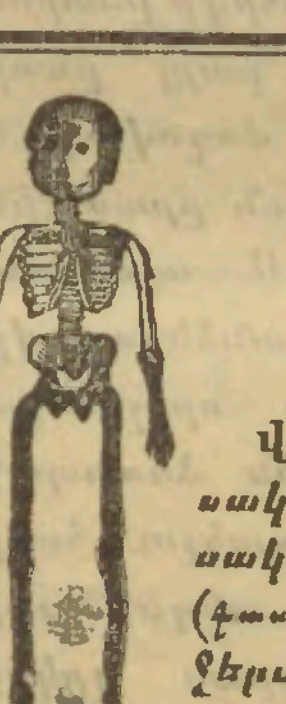
Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ
Արեւելքի տնօրէնութեան կեդրոնատեղին՝ ՂԱԼԱԹԻԱ, Օսմ. Պանքային դիմացը։

ՍԻՆԿԷՐ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ
Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները՝ զուտ անգլ. պօղպատեայ տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ չքնաղ ատացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Արեւելքի մէջ Սինկէրի միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

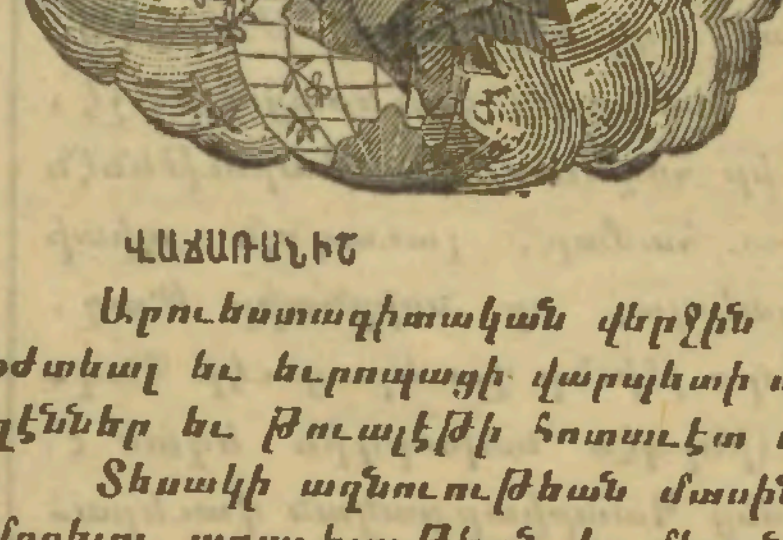
Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝
Բերա, Շիտակ Ճամբայ, Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա, Սինկէր խան, Թիւնէլին ետեւ եւ Թրամուէյի կայարանին դիմաց։
Պոլիս, Սուլթան Համամ թիւ 2, եւ Սուլթան Պայազիտ Թրամուէյի սթասիոն թիւ 13։
Կեղծերէն զգուշանալու համար վերի նշանին ուշադրութիւն ընելու է։

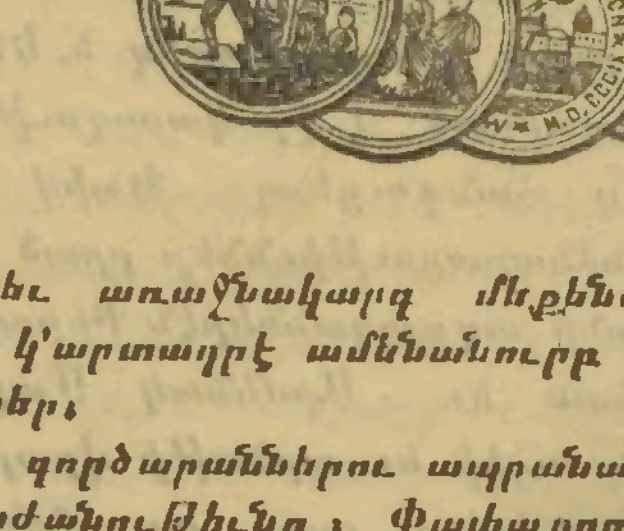
ՎԷՆՍԱՆ ՖՕՑԱՃԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԵՒ ԱԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ
Կ. Պոլիս, Պահճէգաբու, Ճէպալ Պէյ խանի կից, թիւ 1.
Զէֆիրէ Սոքէք մաղազասը

Վերոյիշեալ վաճառատան մէջ ակնաբուժական եւ վիրաբուժական ամէն տեսակ գործիքներ ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ եւ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ կը վաճառուին։ Ամէն տեսակ կակուղ եւ կարծր լասթիկէ (քաուչուկ) առարկաներ, աճուկի կապիչներ ([illegible]), տեսակ տեսակ գրեխներ (շէրինկա), ելեքտրական մեքենաներ, ջերմաչափներ, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադէտներ (միքրոսքոբ), փոքր եւ մեծ մանրադէտի ապակիներ, նոր տեսակ ոսկի եւայլն ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ։ Գիները խիստ աժան։

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ.
ՅՈՂԵՑՄԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889
Կ. ՊՈԼԻՍ
ԹԱՀԹԱԳԱԼԷ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ եւ առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ եւ եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ եւ թուալէթի հոտաւէտ ու լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանց աժանութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի,

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ ՕՐՕԶՏԻ-ՊԱԳ եւ Կ. ԻՆՃԻՃԵԱՆ ՈՐԴԻՔ վաճառատունները, իսկ գաւառներու եւ օտար երկիրներու մէջ դիմել հետեւեալ գործակալութեանց, ուր պիտի գտնեն նմոյշներաւ ցուցագրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻԶ.—Պ. Պ. Լաքարիէռ Որդի եւ Ընկ. 28, Ռիւ Շաթօտէօն։	ՍԵԼԱՆԻԿ.—Պ. Տինօ Ֆէրնանտէզ։
ՊՈՄՊԱՅ.—Պ. Պ. Ապքար եւ Ընկ.	ԻՒՍԿԻՒՊ.—Պ. Մ. Քափուանօ։
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—Պ. Մ. Գալֆաեան։	ՊԷՅՐՈՒԹ.—Պ. Ֆրանքէլ Շիֆֆնէր։
ԳԱՀԻՐԷ.—Պ. Հ. Ռօզանթալ։	ՍԱՄՍՈՆ.—Պ. Պ. Պետրոսեան եղբարք։
ՌՈՒՍՃՈՒՔ.—Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք։	ՏՐԱՊԻԶՈՆ.—Պ. Արիս Կ. Ինճիճեան։
ՎԱՌՆԱ.—Պ. Կէառն Արապեթ։	ԻԶՄԻՏ.—Պ. Ցակոբ Մոմճեան
ԶՄԻՒՌՆԻԱ.—Պ. Հայնրիխ Վառնինկ։	ՌՈՏՈՍԹՕ.—Պ. Ցակոբ Բ. Եավատալ
	ՍԵՔԱՍՏԻԱ.—Պ. Վ. եւ Ս. Մեծատուրեան

ՈՒԷՍԹԸՐՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԵԱԼ 1851ԻՆ

Հատուցուած վնասներու գումարը	Անգլ. ոսկի 6,000,000
Պատրաստ դրամ եւ տարեկան հասոյթ	» » 1,250,000
Վճարեալ դրամագլուխ	» » 410,000

Հրապարակի ծանօթ Ֆրանս. և Գերմ. ընկերութեանց վճարեալ դրամագլուխը 100,000էն աւելի չէ

ՈՒԷՍԹԸՐՆ Ընկ.ը հրդեհի դէմ ամէն կարգէ գործեր կ'ապահովագրէ, վնասները տեղւոյն վրայ եւ անմիջապէս կը հատուցանէ։

Տնօրէն Թուրքիոյ գործակալութեան, ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Պոլիս, Պահճէ Գաբու Անանիատի խան թիւ 20-21-22։

Գաւառաց մէջ [illegible] կը փնտռուին։

ԾԱՆՕԹ.—Տեղւոյս Ա'Ն ծանօթ Ֆրանս. եւ Գերմ. ընկերութեանց պատրաստ գոյքը՝ իրենց հասոյթին հետ բաղդատմամբ 100%էն աւելի չէ, մինչդեռ «Ուեսդըրն»ինը 125% է, ինչ որ գերազանց երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ իր մրցակցաց վրայ։

"ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ"Ի ԹԵՐԹՕՆԸ [24]

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՐ

ԿՆՈՋ ԱՏԵԼՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՍՆ Ա.
ՎԱԼԱՆԹԻՆԻ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆԸ

Է.
ԱՆՍԻՐՏ ՈՒ ԱՆՀՈԳԻ

—Օր. Վալանթին, ըսաւ Պ. Պարէյթ, ձեր շնորհիւ այժմ եւ միշտ մարդոց ամենէն երջանիկն եմ։

Մանկամարդ աղջիկը առանց պատասխանելու իր դողդոջ ձեռքը Ամերիկացիին իրեն երկնցուցած ձեռքին մէջ դրաւ, Վալանթին շատ յուզուած կ'երեւէր ու դեղնած էր քիչ մը չափէն աւելի։

—Է՛հ, Պ. Պարէյթ, ըսաւ Պառօնուհին զուարթութեամբ, համբուրեցէք ձեր նշանածը, այժմ իրաւունք ունիք....։

Վալանթին ամօթխածութեամբ ճակատը երկնցուց։ Համբոյրին աղդած տաքէն մանկամարդ աղջկան երակներուն մէջ սարսուռ մը անցաւ եւ տժգունութիւնը կրկնապատկուեցաւ։

Արդեօք այդ պահուն խիղճը ներքնապէս կը տանջէ՞ր զինքը իր մատնութեան համար եւ կամ կը յանդիմանէ՞ր ինքզինքը, այդ պարկեշտ մարդը խաբելուն համար։ Չենք գիտեր, սակայն սա բացորոշ էր թէ Պ. Պարէյթ երջանկութենէն խենդենալու մօտ էր։

Ամերիկացին իր ապագայ կնոջ պահած լռութեան մէջ պարզ ամօթխածութիւն մը միայն կը տեսնէր։

—Սիրելի Պ. Պարէյթ, ըսաւ տիկին տը Կասի, թերեւս մէկմէկու բաներ մը ունիք ըսելիք, ուստի կ'ուզեմ պահ մը մինակ թողուլ ձեզ. ցտեսութիւն։

Եւ երկուքին ալ ժպիտ մը ուղղելով սրահէն դուրս ելաւ։ Այն ատեն Ամերիկացին գորովալից նայուածքով մը պարփակեց Վալանթինը եւ ապա կնահաճոյ դիրք մը առնելով անոր ձեռքէն բռնեց եւ թիկնաթոռի մը մօտ տարաւ։ Հոն ինքն ալ ցած աթոռակ մը առնելով մանկամարդ աղջկան ոտքերուն քով նստաւ։

Մէկ քանի վայրկեան երկուքն ալ անխօս մնացին, իրենց նայուածքով զիրար խաչաձեւելով։ Ցետոյ Պարէյթ բռնեց Վալանթինի երկու ձեռքերը եւ սիրահեղ իրարու ետեւէ շրթներուն տարաւ զանոնք։

—Վալանթին, սիրելի Վալանթին, ըսաւ խանդէն յուզումէն դողդղացող ձայնով մը, կը սիրեմ, կը պաշտեմ ձեզ։ Շնորհակալ եմ որ հաճեցաք իմ կինս ըլլալու համար ձեզի ըրած առաջարկս ընդունիլ։ Այժմ դուք ամբողջովին իմս էք...։ Ա՜հ, անկարող եմ ձեզ յայտնելու զգացած անհուն ուրախութիւնս. ինքզինքս երկինքը կը զգամ...։

Վալանթին ձեռքերը չէր քաշած, հետեւաբար Պարէյթ երկու նոր համբոյրներ ալ դրոշմեց անոր վրայ։

—Սիրելի Վալանթին, պաշտելի՛ս, իրաւունք չունիմ այժմ ձեզմէ պահանջելու սիրել զիս այնպէս, ինչպէս որ ես ձեզ կը սիրեմ, այնքան քիչ ատենէ ի վեր կը ճանչնաք զիս որ...։ Բայց ձեզ այնքան պիտի սիրեմ, այնքան գորովով ու խնամքով պահեմ, որ դուք ալ պիտի յօժարիք զիս սիրելու։ Պիտի տեսնէք, Վալանթին։ Այնպէս չէ՞ Վալանթին, պիտի սիրէք զիս, չէ՞։

—Ո՛հ, այո, պիտի սիրեմ ձեզ, որովհետեւ բարի էք։

—Պաշտելիս, ձեր այդ խօսքերովն իսկ կը գլխէք զիս։

Վալանթին ժպտեցաւ այնքան պաշտելի, այնքան շնորհալի ժպիտով մը որ Ամերիկացին շփոթեցաւ եւ պահ մը լռելէ ետքը շարունակեց։

—Տիկին տը Կասի խոստացայ ձեզի երջանիկ ընել, այդ խոստումը կը կրկնեմ ձեզի այժմ։ Կ'երդնում, օրիորդ, կ'երդնում որ վայրկեան մը իսկ չպիտի գանգատիք ինձմէ։

—Վստահ եմ, պատասխանեց նէ, եւ ատոր համար էր որ պատասխանեցի տիկին տը Կասիի թէ կը փափաքիմ ձեր կինը ըլլալ։

—Զիս ալ ուրախութենէ խենդեցնելով, ըսաւ Պ. Պարէյթ գորովալից նայուածք մը նետելով անոր վրայ, եւ շարունակեց. «Ձեր բարեկամուհին ըսա՞ւ ձեզի թէ ուրիշ փափաք մըն ալ ունիմ։

—Այո՛, պարոն, կը տեսնեմ թէ դուք բարի ու առատաձեռն էք, կը տեսնեմ թէ կը փափաքիք ապագաս ապահովել։ Ես իրաւունք չունիմ ոչ մէկ բան մերժելու իմ ամուսնոյս, եւ շնորհակալութեամբ կ'ընդունիմ ինչ որ կ'ուզէ ընել ինծի։

—Սիրելի Վալանթինս, շնորհակալ եմ որ չէք մերժեր զիս. շատ հարուստ եմ, խի՛ստ շատ, հետեւաբար կ'ուզեմ քու բոլոր իղձերդ գոհացնել։ Սակայն յայտնի չէ թէ ի՛նչ կրնայ պատահիլ, կրնամ մեռնիլ...։

—Օ՛հ, ըրաւ Վալանթին։

—Թողէք որ շարունակեմ, յարեց Ամերիկացին ժպտելով. այո՛, կրնամ մեռնիլ. ուստի կ'ուզեմ որ մեր ամուսնութեան օրը միլիոն մը ունենաք ձեր տրամադրութեան տակ։ Բայց հանդարտեցէք, սիրելիս, քաջառողջ եմ ես, կը յուսամ երկար ատեն ապրիլ ձեզ սիրելու համար։

—Մէկ միլի՜օն, ըսաւ Վալանթին, բայց պարոն, շատ չէ՞ այդ գումարը։

—Ինծի համար շատ չէ ատիկա, պատասխանեց Պ. Պարէյթ, այդ մէկ միլիոնը ձեզի պիտի ըլլայ բոլորովին, կրնաք ուզածնուդ պէս գործածել զայն։

Վալանթին գլխու անտարբեր շարժում մը ըրաւ, կարծես ըսել ուզելով թէ իրեն համար բնաւ կարեւորութիւն չունէր դրամի խնդիրը։

—Մենք ալ, շարունակեց Պ. Պարէյթ, Նիւ-Եորքի մէջ ունինք նորաձեւութեան յատուկ սալոններ, ինչպէս կան Բարիզի մէջ։ Հոն ալ կիները վայելուչ կը հագուին, ինչպէս են Բարիզուհիները, որոնց ճաշակը կ'ընդօրինակեն, եւ անոնց պէս շնորհալի կերպով հագուելու կ'աշխատին։ Բայց այս ամէնուն հետ մէկտեղ մերինները Ֆրանսուհի չեն, ոչ ալ Բարիզուհի, նորէն նոյն Ամերիկուհիները կը մնան։ Ուստի, Վալանթին, երբ Նիւ-Եորքի մէկ սալոնը մտնէք—բոլոր սալոններն ալ ձեր առջեւ պիտի բացուին—զգացէք որ մեծ իրարանցում յառաջ պիտի բերէք, ամէն ակնարկ ձեզի պիտի ուղղուի, ամէն մարդ պիտի յարգէ, հիանայ, գուրգուրայ շնորհալի Բարիզուհիին վրայ։ Դուք Նիւ-Եորքի մէջ սալոններու իշխանուհին պիտի ըլլաք, ինչպէս կ'ըսեն Բարիզի մէջ։

(Շարունակելի)

Թարգմ. ՊՕՂՈՍ ՋԻՋԷՔՃԵԱՆ